

ПРИСВЯЧУЮ
УСІМ БОРЦЯМ
ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY IN
CANADA

VOL. XXXIV

JAROSLAW SEMOTIUK

UKRAINIAN MILITARY MEDALS

ORDERS, CROSSES, BADGES AND
EMBLEMS

TORONTO - 1991 - CANADA

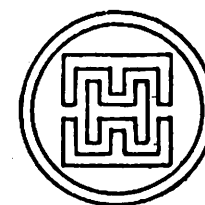
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА
В КАНАДІ

Т. XXXIV

ЯРОСЛАВ СЕМОТЮК

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ВІДЗНАКИ

ОРДЕНИ, ХРЕСТИ, МЕДАЛІ
ТА НАШИВКИ

TORONTO - 1991 - КАНАДА

ВІД АВТОРА

Випускаючи в світ це видання, маю на меті познайомити українського читача, а передовсім нашу молодь, з українськими військовими традиціями, пов'язаними з боротьбою за вільну Україну. Ця перша спроба такого видання призначена також як інформація для колишніх українських вояків, як рівно ж і для колекціонерів, що цікавляться медалями.

Вжиток емблем і відзнак в Україні сягає сивої давнини. Ще за княжих часів представники різних значніших родів мали свої родові відзнаки чи герби. Їхнє військо-дружинники вживало ці відзнаки на прапорах і щитах, щоб відрізнати власних вояків від чужих. З прийняттям християнства на прапорах стала переважати релігійна символіка.

Пізніше, за часів козацької держави, в Україні не існувало централізованого уряду, що видавав би нагрудні чи інші відзнаки. Проте військові з'єднання, полки й сотні мали свої власні прапори різних кольорів і розмірів, а також печатки. Символіка зображень на них була більш-менш стандартна – в основному зброя, сонце, місяць, зірки, а також і релігійна. Зразки таких прапорів, які можна вважати першими військовими відзнаками, збереглися по кількох музеях.

Щойно в нашому столітті українські військові відзнаки стали набувати знайомих нам форм.

Подано тут з короткими описами, по можливості в хронологічному порядку, всі відомі українські військові ордени, хрести й медалі, а також і ветеранські гаптовані емблеми та відзнаки – нагрудні, нарамennі та для шапок. У деяких випадках через брак інформації не можна було подати точних дат і місця випуску.

Коротенька історія українських військових відзнак така: після князівського періоду й козащини новітнє українське військо було започатковане створенням Легіону Українських Січових Стрільців (присяга 3.9.1914 р.), а пізніше – Армії Української Народньої Республіки та Української Галицької Армії. Під час існування Української Самостійної Держави в 1919 році були вироблені закони, грамоти та проекти бойових хрестів та медалів на стрічках чотирьох ступенів – разом сім штук. Однак через тривалий безперервний воєнний стан, ці відзнаки не були випущені. Тому більшість пізніших випусків – це пропам'ятні відзнаки, призначені для усіх учасників даних військових формацій чи окремих бойових акцій, а згодом і для відмічення ювілейних річниць цих формацій чи ветеранських організацій.

Згодом виникли нові українські військові формації: Карпатські Січовики (1938 р.), Українська Повстанська Армія, Українське Визвольне Військо та Перша Українська Дивізія Української Національної Армії (28.4.1943 р.).

УСІ РЕПРОДУКЦІЇ ВІДЗНАК Є ЇХНЬОГО СПРАВЖНЬОГО РОЗМІРУ

РЕДАКТОР – МИКОЛА ГАВРИШ

ФОТОГРАФІЇ – ІВАН ҐЕРЕЧКА

ТИРАЖ 10000 ПРИМІРНИКІВ

ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ
COPYRIGHT – ALL RIGHTS RESERVED

I.S.B.N.: 0-919502-22-9

UKRAINIAN MEDALS
55 Van Dusen Blvd., Toronto, Ontario, M8Z 3E8, Canada

Передрук здійснено в видавництві "Вільна Україна", м. Львів,
вул. Вол. Великого, 2, 1993 р.

Децо про символіку кольорів на стрічках. Більшість стрічок вживає у різних видах жовтоблакитний чи синій кольори, пов'язані з національними барвами. Малиновий колір на стрічках символізує добу козаччини, зелений – відродження, червоний – пролиту кров, білий – самопосяту, чорний – жалобу.

Більшість українських відзак має на собі зображення українського національного герба – Тризуба, а також часто й схрещені мечі на знак збройної боротьби. Кожна відзнака має свій докладно опрацьований і затверджений правильник-закон. До неї додається грамота з підписами, офіційною печаткою і числом відзнаки. Для уділень відзнак створюються спеціальні Нагородні Ради й Капітули, що розглядають і затверджують окремі аплікації.

Саме нагородження відбувається дуже урочисто, під час українських національних свят чи з'їздів.

Великі хрести й медалі на стрічках слід носити у рівному ряді на лівому боці над кишенею гранатової блюзи. Мініатюри носять окремо, на лівому вилосі цивільного одягу. Невійськові особи мають право носити великі спадкові відзнаки, призначені для них. Відзнаки носять тільки під час національних свят, академій, з'їздів панахид і похоронів. Вєгеранську відзнаку можна носити ввесь час.

Загально прийнято не класти в домовину померлого його заслужених відзнак. Це можна робити тільки на спеціальне бажання даної особи, висловлене ще за життя. Однак слід обов'язково виставити всі відзнаки на віко відкритої домовини біля голови небіжчика. Після похорону родина покійника повинна оправити в спеціальну засклєну раму всі його відзнаки разом з його фото, прізвищем та військовою рангою, щоб таким чином зберегти пам'ять про українського вояка. Відзнаки та інші нагороди можна також передати українським музеям чи до збірок тих колекціонерів, що мають намір показувати їх ширшому загалові.

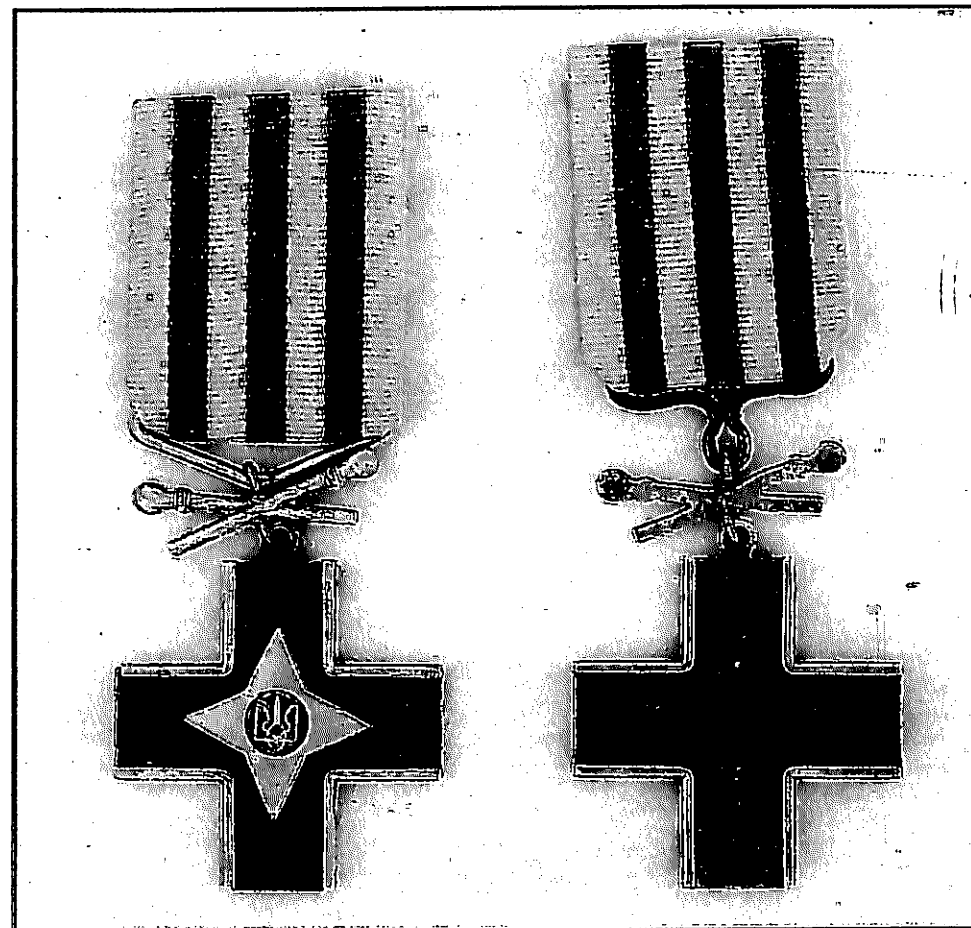
На цьому місці складаю щиру подяку за допомогу д-р Р. Зелонці, мгр. О. Городиському, п. І. Дитюкові та п. Р. Дубинякові.

ЯРОСЛАВ СЕМОТЮК

ЗМІСТ

Орден Залізного Хреста – перший випуск.....	5
Орден Залізного Хреста – другий випуск.....	6
Орден (Хрест) Симона Петлюри.....	7
Хрест Легіону Українських Січових Стрільців.....	8
„Мазепинський Хрест” Українських Січових Стрільців.....	9
Відзнака (хрест) 50-ліття Укр. Січових Стрільців.....	9
Медаля 10-ліття Відбудови Української Держави.....	10
Хрест Директорії – 10-ліття З'єднання Укр. Земель.....	11
Пропам'ятна відзнака У.Г.А. – „Галицький Хрест”.....	12
Хрест Залізного Стрільця – 3-ої Дивізії.....	13
Пропам'ятна відзнака Корпусу Січових Стрільців.....	13
Хрест Карпатських Січовиків.....	14
Хрест Українського Козацтва (без мечів).....	15
Хрест Українського Козацтва (з мечами).....	16
Воєнний Хрест Української Народньої Республіки.....	17
Хрест 60-ліття відновлення Української Армії.....	18
Медаля за поранення.....	19
Відзнаки 1-ої Української Дивізії У.Н.А.....	20
Відзнака битви під Бородами 1-ої Укр. Дивізії.....	21
Пропам'ятна медаля св. Архистратига Михаїла.....	22
Хрест 40-ліття Української Національної Армії.....	23
Золотий хрест за особливі заслуги.....	24
Проп. медаля 1000-ліття удержавлення християнства.....	25
Відзнака 40-ліття Товариства Бувших Вояків у Франції.....	26
Медаля Тараса Шевченка – С.В.У. в Австралії.....	27
Хрест Заслуги Буковинського Куреня в 45-ліття.....	28
Ювілейний хрест 50-ліття С.Б.У.В. в Канаді.....	29
Відзнака „За Україну” в 50-ліття Укр. Держави.....	30
Хрести Бойової Заслуги У.П.А.....	31
Хрести Заслуги Української Повстанської Армії.....	32
Медаля У.П.А. за боротьбу в особливо важких умовах.....	33
Відзнака вояка Української Повстанської Армії.....	33
Відзнака Рейду У.П.А. в 25-ліття.....	33
Золотий хрест У.П.А. в 25-ліття.....	33
Почесна відзнака-медаля О.Б.В.У.....	34
Почесна бронзова відзнака О.Б.В.У. за заслуги.....	34
Золота медаля О.Б.В.У. – 1-ої кляси за заслуги.....	35
Бронзова медаля О.Б.В.У. – 3-ої кляси.....	35
Золотий хрест О.Б.В.У. – 1-ої кляси за заслуги.....	35
Срібний хрест Заслуги О.Б.В.У. – 2-ої кляси.....	36
Бронзовий хрест Заслуги О.Б.В.У. – 3-ої кляси.....	36
Хрест Заслуги О.Б.В.У. – 2-ої кляси.....	36
Золотий хрест з мечами О.Б.В.У. – 1-ої кляси.....	37
Пропам'ятний хрест 40-ліття О.Б.В.У.....	37

Відзнаки Українських Січових Стрільців	38
Відзнака Ради Корпусу Січових Стрільців	38
Відзнаки Юнацьких Шкіл – Спільної та Інженерної	38
Відзнака Леґіону полк. Романа Сушка	39
Відзнака Дружини Українських Націоналістів	39
Тризуби на розетках для кашкетів	39
Відзнаки 6-ої Стрільцякої Дивізії	40
Відзнака Леґіону ім. Симона Петлюри	40
Почесні відзнаки Українського Вільного Козацтва	40
Українські Комбатантські хрести	41
Ветеранська відзнака С.Б.У.В. в Канаді	41
Ветеранська відзнака Товариства Колишніх Вояків У.П.А.	41
Ветеранська відзнака Об'єднання Колишніх Вояків У.П.А.	41
Нараменні полотняні нашивки У.В.В.	42
Нашивки 1-ої Української Дивізії „Галичина”	42
Гаптовані емблеми Української Стрільцякої Громади	43
Гаптовані нагрудні емблеми С.Б.У.В. в Канаді	44
Гаптовані емблеми Братства Колишніх Вояків Укр. Дивізії	45
Гаптована емблема Товариства Колишніх Вояків У.П.А.	46
Гаптована емблема Об'єднання Колишніх Вояків У.П.А.	46
Гаптовані нашивки Українського Вільного Козацтва	47
Гаптовані емблеми О.Б.В.У. – першого випуску	48
Гаптовані емблеми О.Б.В.У. – другого випуску	49
Бібліографія важливіших статей	50
Організації, що допомогли розповсюджувати книжку	51

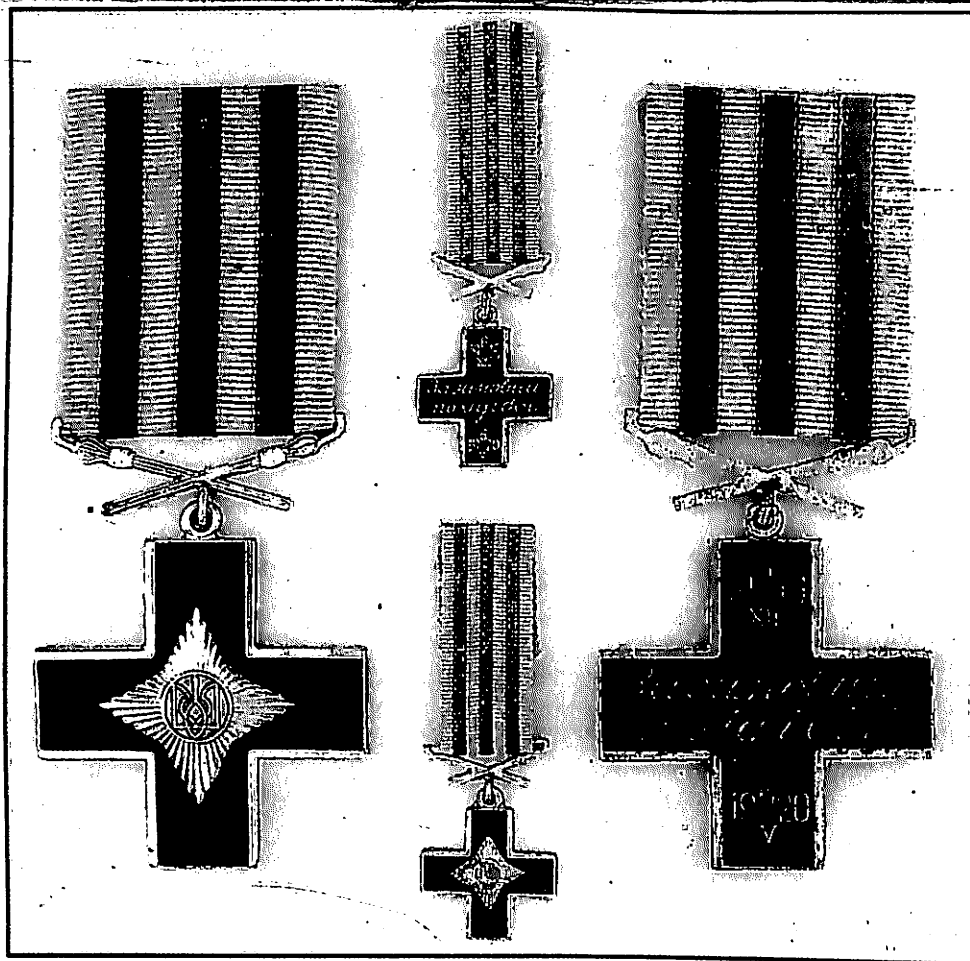

**1. ОРДЕН (ЛИЦАРІВ) ЗАЛІЗНОГО ХРЕСТА АРМІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ (Перший випуск).**

Перший довоєнний випуск виготовлений у Варшаві. Встановлений і затверджений 19.10.1920 року Головним Отаманом Військ У.Н.Р. Симоном Петлюрою для усіх учасників Першого Зимового Походу (6.12.1919 – 6.5.1920) під командуванням ген.-полк. Михайла Омеляновича-Павленка (Хрест ч. 1). Також нагороджені були ген. Юрко Тютюнник (ч. 2), ген. Олександр Загородський (ч. 3) та Головний Отаман Симон Петлюра.

Виміри хреста – 42 мм x 42 мм.

Ширина стрічки – (перевиданої) – 35 мм, з трьома синіми смужками на жовтому тлі. Тризуб у гладенькій зірці без „променів”. Оригінальна стрічка на підставі правильного трикутника мала бути 30 мм ширини з трьома синіми та трьома жовтими смужками. Оригінальна грамота видана у Варшаві 1920 року, – перевидана в С.Ш.А. у зменшеному розмірі.

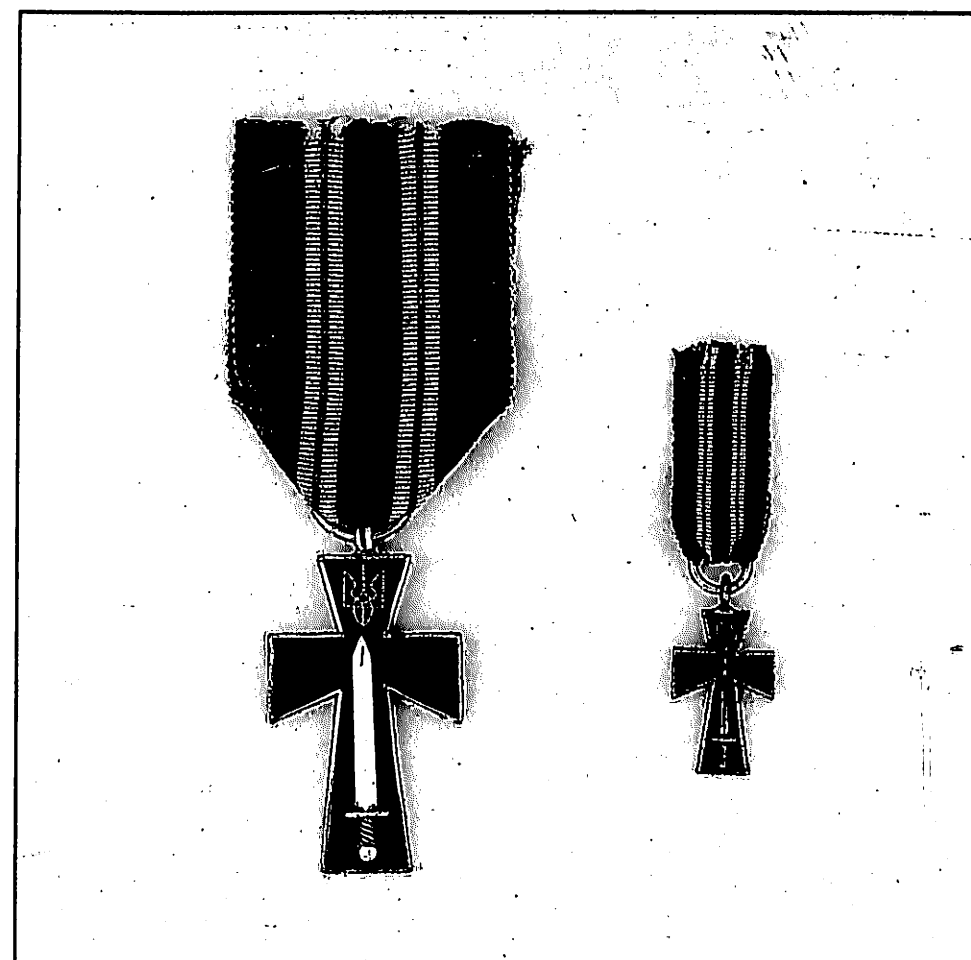
1а. ОРДЕН (ЛИЦАРІВ) ЗАЛІЗНОГО ХРЕСТА АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ (Другий випуск).

На другому повоєнному випуску попереднього хреста, призначеного для учасників Першого Зимового Походу, зірка з „променями”. Виміри великого хреста 43 мм x 43 мм. Ширина стрічки – 35 мм. Виміри мініатюри – 17 мм x 17 мм зі стрічкою 12 мм ширини. Напис на зворотній стороні: „6.12.1919 – За зимовий похід і бої – 6.5.1920”.

Існує також мініатюра без напису на зворотній стороні.

Голова Української Національної Ради Іван Багрянний затвердив 8.3.1958 року новий статут Ордену Залізного Хреста.

Голова Президії Орденської Ради – ген.-полк. Олександр Загородський (10.4.1889 – 4.8.1968), командир Волинської Дивізії.

2. ОРДЕН (ХРЕСТ) СИМОНА ПЕТЛЮРИ.

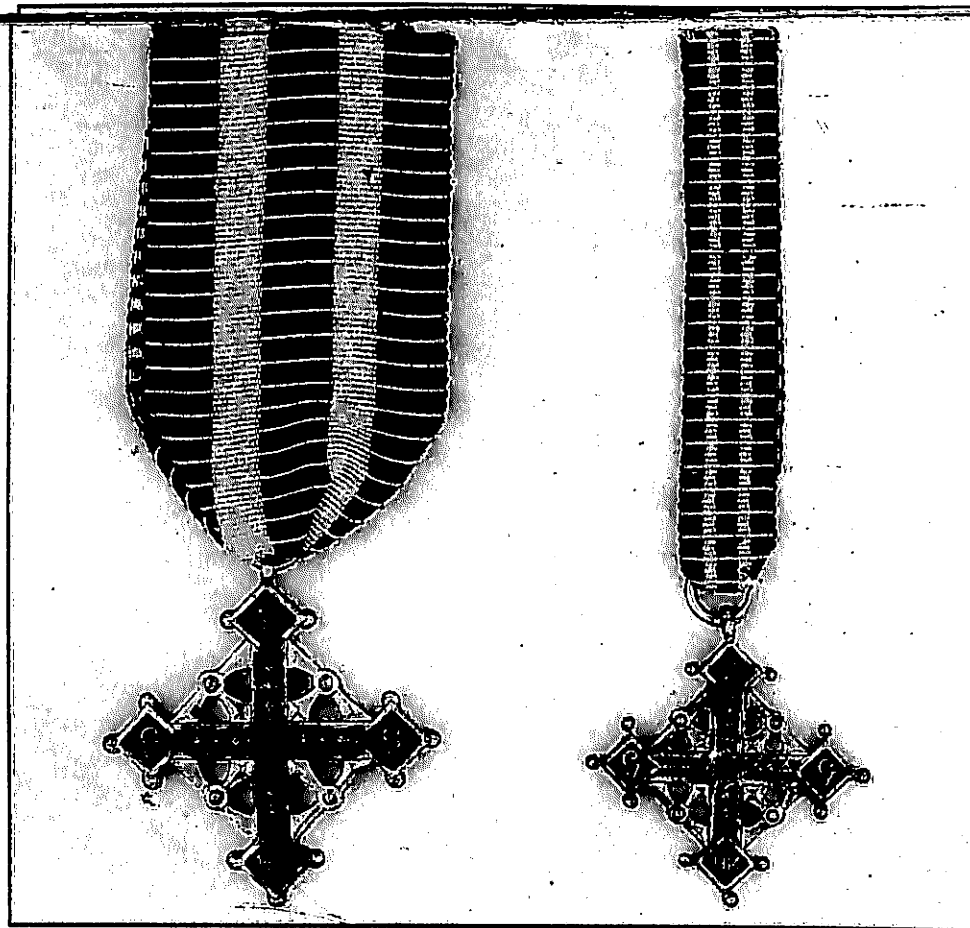
Встановлений 22.5.1932 року Головною Командою Військ Української Народної Республіки за підписом Гол. Отамана (Президента У.Н.Р. в Екзилі) Андрія Ливицького в 15-ліття відновлення армії У.Н.Р. для всіх воєнків, учасників Визвольних Змагань. Хрест надаваний 1936 року.

Президія Української Національної Ради 25.7.1974 року переіменувала хрест на Орден з правом спадкоємності.

Було зроблено три випуски хреста. Перший в Польщі, (на зворотній стороні в нижній частині хреста витиснено латинськими буквами „И. Квекзілбер – Варшава”), другий випуск – зворотна сторона з блискучого срібlistого металю. Зворотна сторона третього випуску, зробленого в С.Ш.А. – з матового срібlistого металю. Виміри хреста – 42 мм x 25 мм. Ширина стрічки – 35 мм, на ній три кольори: синій, жовтий та чорний. Мініатюра – 20 мм x 13 мм, зі стрічкою 10 мм ширини.

Є мініатюри, на яких меч не виступає, як окрема частина над поверхнею хреста.

Автор проекту хреста – полк Микола Битинський.

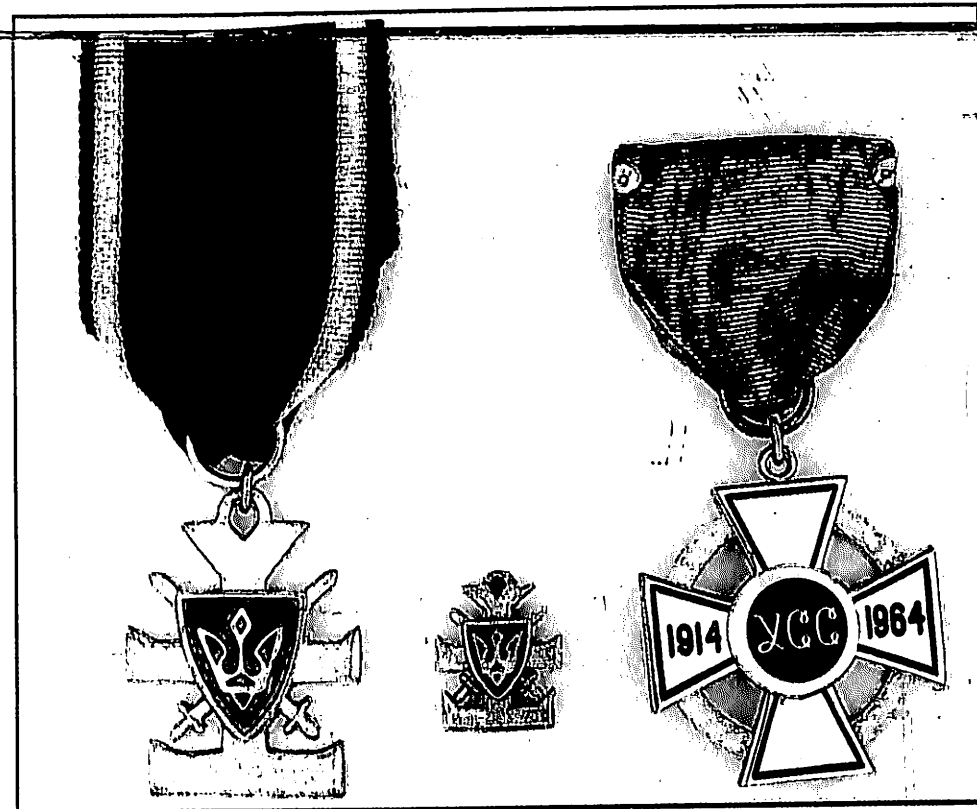
3. ХРЕСТ ЛЕГІОНУ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ (ГУЦУЛЬСЬКИЙ).

Встановлений 1918 року Центральною Управою Українських Січових Стрільців у Відні для всіх вояків – членів легіону.

Є два розміри цього хреста: більший, „парадний”, виміри – 45 мм х 45 мм, стрічка 40 мм ширини, а також і менший „на щодень”, виміри якого – 36 мм х 36 мм, зі стрічкою 13 мм ширини. На стрічках – по дві жовті смужки на перериваному синьому тлі. Існує певний сумнів щодо оригінальності цих стрічок.

На хресті букви: вгорі „У”, з боків „С”, внизу – „1914”.

Існує варіант хреста з „левиком” у центрі:

4. БОЙОВИЙ ХРЕСТ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ (МАЗЕПІНСЬКИЙ).

Встановлений 1940 року в Кракові для вояків Бригади У.С.С. в лавах Галицької Армії. Існують два випуски хреста.

Великий хрест першого випуску складається з двох частин: щит з Тризубом пригвинчений до хреста. Його виміри – 38 мм х 28 мм. Стрічка 38 мм ширини, з двома яснофіолетовими смужками по боках на чорному тлі.

Великий хрест другого випуску 1964 року зроблений з одного шматка металю. Виміри цього хреста і стрічки ті ж самі, що й першого випуску.

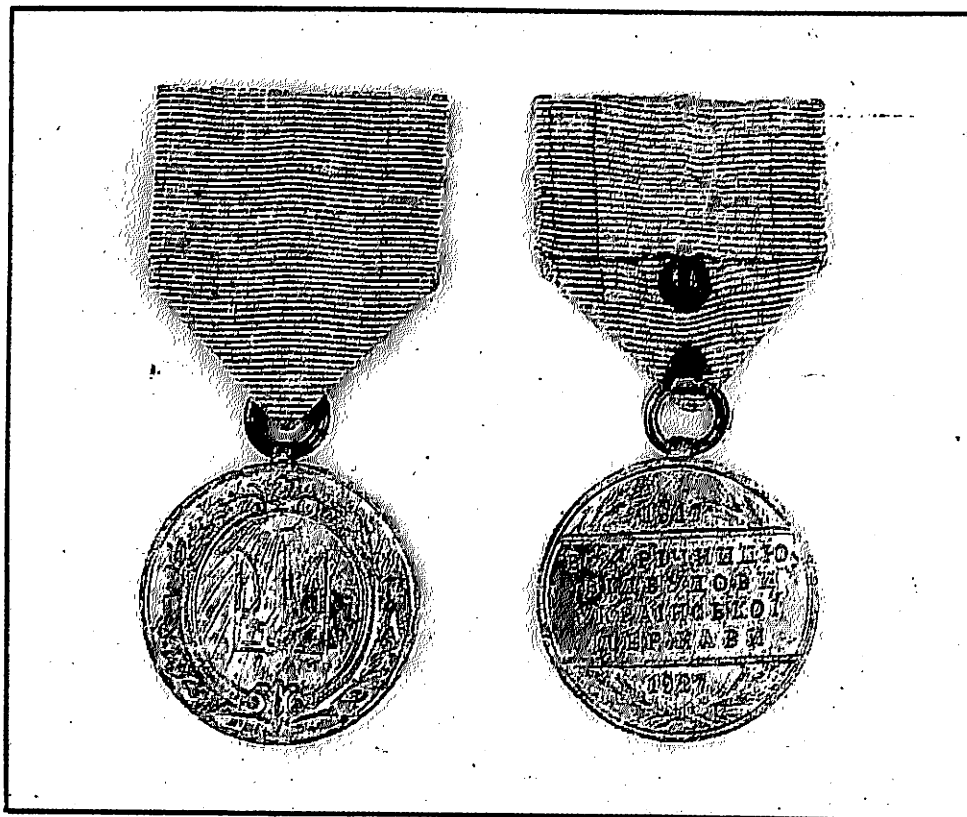
Мініатюра з 1940 року на шрубці – 20 мм х 15 мм.

Автор проєкту хреста – Лев Лепкий.

5. ПРОПАМ'ЯТНА ВІДЗНАКА 50-ЛІТТЯ ЛЕГІОНУ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

Встановлена 10.10.1964 року Головною Управою Об'єднання Бувших Вояків-Українців в Америці. Голова Капітули – д-р Володимир Галан.

Виміри відзнаки-хреста – 35 мм х 35 мм, стрічка 35 мм ширини, малинового кольору.

6. МЕДАЛЯ В 10-РІЧНИЦЮ ВІДБУДОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Встановлена 1927 року.

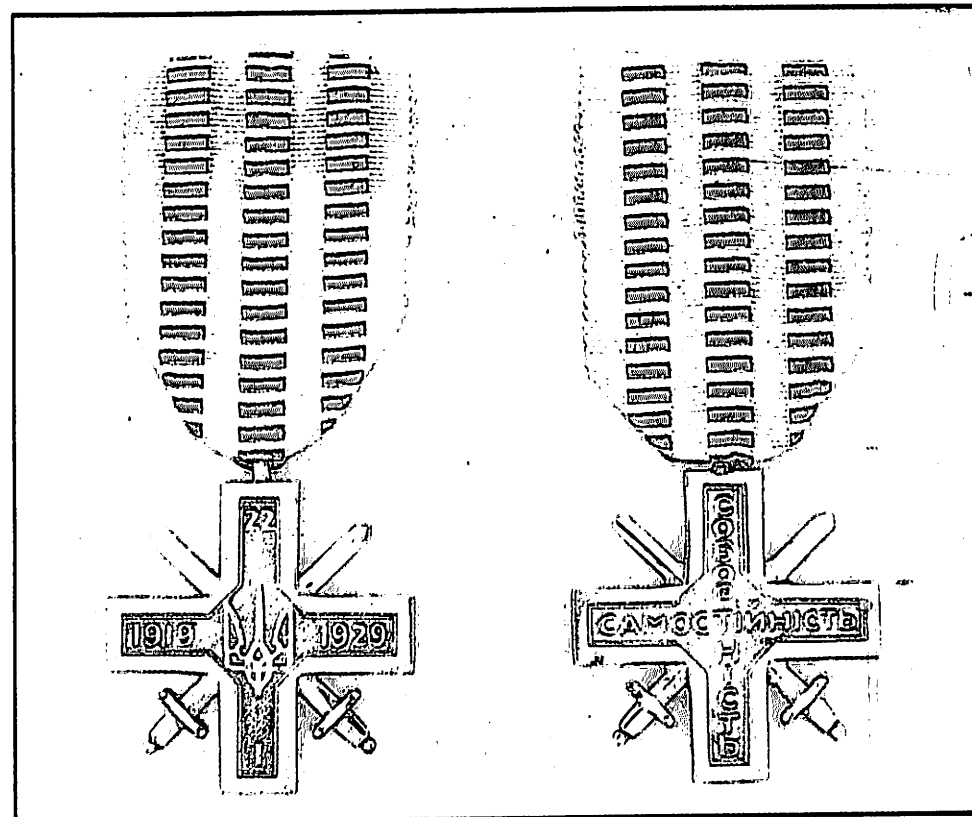
Існують медалі двох різних розмірів.

Діаметр більшої з них – 37 мм, а меншої – 34 міліметри.

Медалі також різняться своєю товщиною та відтінком металю, з якого вони були виготовлені. Існують також копії.

Оригінальна стрічка 38 мм ширини, з двома жовтими смужками (5 мм) по боках на блакитному тлі.

Перевидана стрічка 35 мм ширини, з двома жовтими смужками (3 мм) по боках на блакитному тлі.

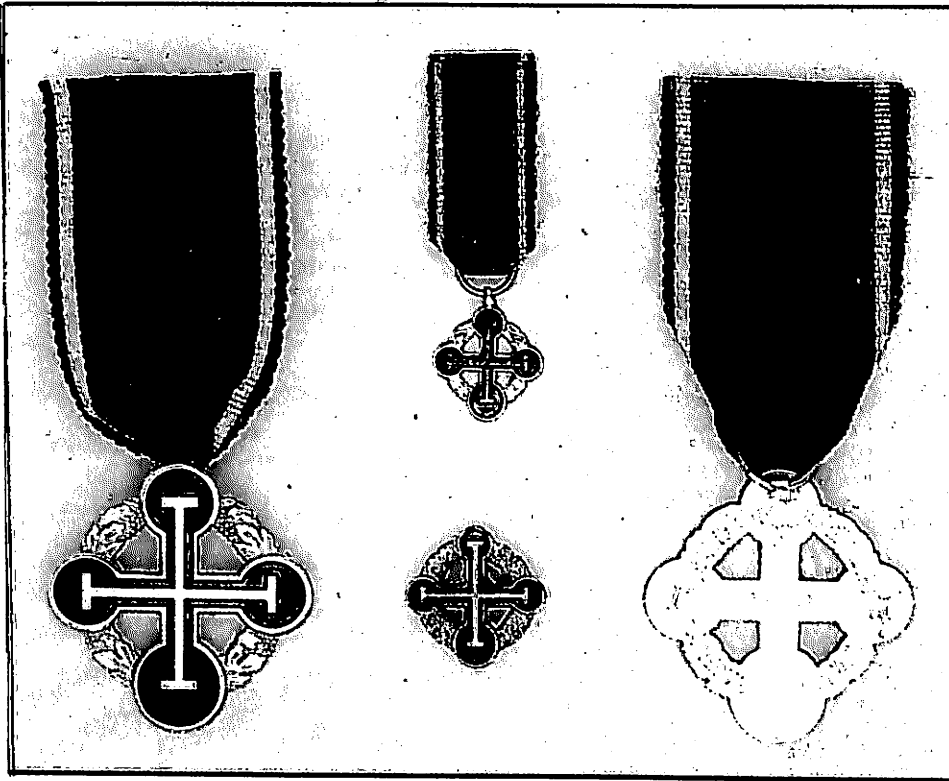

7. ХРЕСТ ДИРЕКТОРІЇ - 10-ЛІТТЯ З'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Встановлений 1929 року в Празі і випущений членом Директорії А. Макаренком для відзначення річниці з'єднання Західньої Східньоукраїнських земель в єдиній державі, проголошеного Універсалом 1919 року.

Виміри хреста – 40 мм х 40 мм, стрічка 37 мм ширини, з трьома синіми смужками (перериваними) на жовтому тлі.

Напис на зворотній стороні: „Самостійність – Соборність”.

8. ПРОПАМ'ЯТНА ВОЄННА ВІДЗНАКА УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ (ГАЛИЦЬКИЙ ХРЕСТ).

Встановлена в серпні 1928 року Колегією Старшин (25 осіб) для всіх вояків У.Г.А. Є два випуски цієї відзнаки.

Великі відзнаки довоєнного випуску (львівського) з хрестом на синьому або на жовтому тлі мають виміри 33 мм x 33 мм, стрічка 30 мм ширини, з двома вузькими жовтими смужками по боках на блакитному тлі. Ці відзнаки є зі стрічкою і на шрубці.

Виміри мініатюри на шрубці чи на шпильці – 17 мм x 17 мм.

Виміри великої відзнаки повоєнного випуску – 35 мм x 35 мм, з такою самою стрічкою як і довоєнний випуск.

На зворотній стороні великих відзнак є напис: „У.Г.А. – 1918 за Україну її волю за честь і славу”.

Мініатюра. – 15 мм x 15 мм, стрічка 13 мм ширини.

9. ХРЕСТ 3-ОЇ ЗАЛІЗНОЇ СТРЕЛЬЦЬКОЇ ДИВІЗІЇ (1918-1921).

Хрест надавався воякам цієї дивізії. (Командир – ген.-полк. Олександр Удовиченко [20.2.1887 – 19.4.1975]).

Виміри хреста – 29 мм x 29 мм, стрічка 27 мм ширини, з вузькою синьо-жовтою смужкою по середині чорного тла.

Хрест перевиданий в Англії і знаний також як ХРЕСТ ЗАЛІЗНОГО СТІЛЬЦЯ.

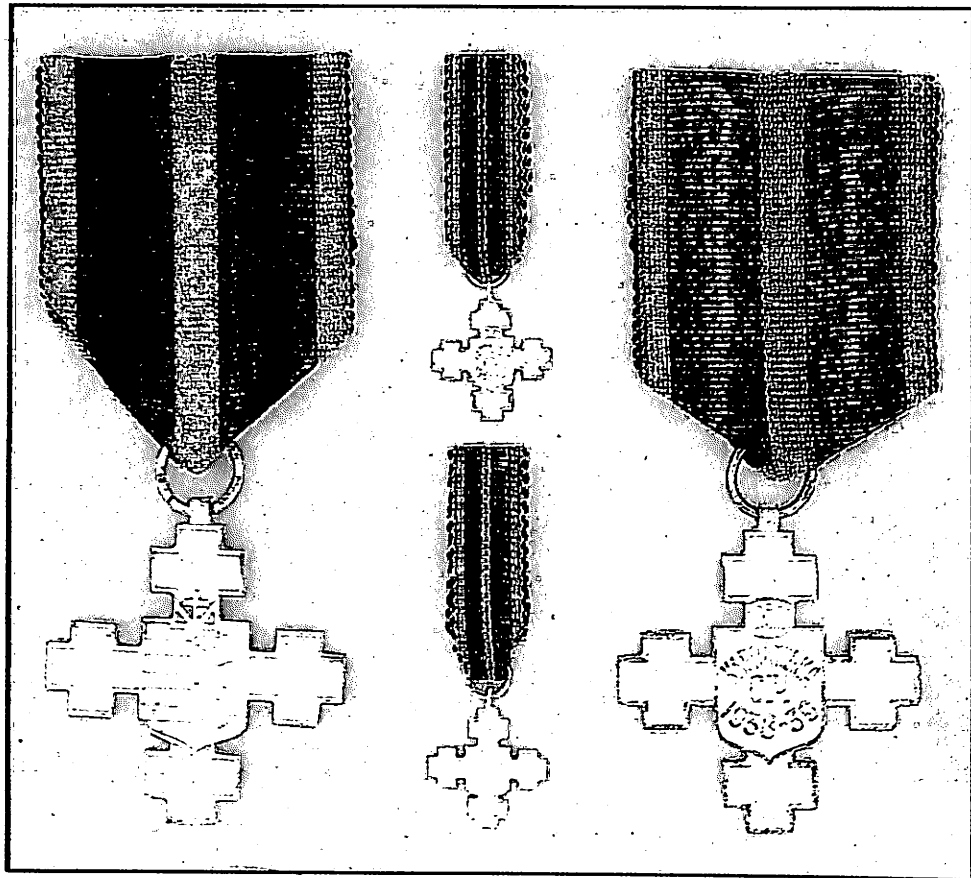
10. ЮВІЛЕЙНО-ПРОПАМ'ЯТНА ВІДЗНАКА ФОРМАЦІЇ (КОРПУСУ) СІЧОВИХ СТІЛЬЦІВ (КИЇВСЬКИХ).

Відзнака відмічає 50-ліття від дня створення Корпусу під командуванням полк. Євгена Коновальця (14.6.1891 – 23.5.1938).

Встановлена 15.11.1967 року Радою Відзнаки в Чикаго. Голова – полк. В. Зарицький.

Випущено 100 відзнак. Виміри відзнаки – 40 мм x 28 мм, стрічка 33 мм ширини, з трьома жовтими смужками на синьому тлі.

Мініатюра без стрічки. Її виміри – 22 мм x 15 мм. Автор проєкту відзнаки – мистець Леонід Перфецький.

11. ХРЕСТ КАРПАТСЬКИХ СІЧОВИКІВ.

Випущений 1969 року Центральним Проводом Братства Карпатських Січовиків для всіх вояків Карпатської Січі. (Голова – д-р Степан Росоха [27.5.1908 – 20.4.1986]).

Хрест срібного кольору. Виміри його – 40 мм x 40 мм, стрічка 40 мм ширини, з срібною смужкою посередині на синьому тлі та двома золотими смужками по боках.

На зворотній стороні напис: „Карпатська Січ 1938-39”.

Мініатюра – 15 мм x 15 мм, стрічка 10 мм ширини.

12. ХРЕСТ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА (БЕЗ МЕЧІВ).

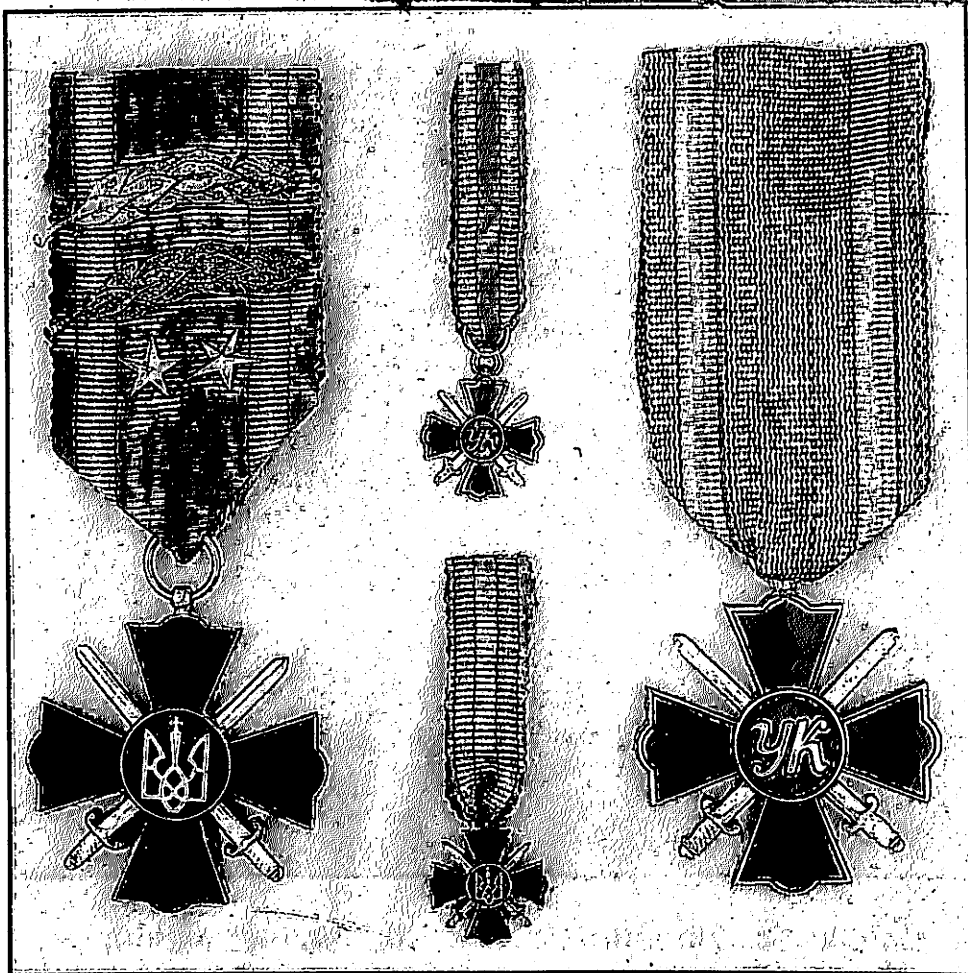
Встановлений і затверджений 20.10.1947 року Президентом Української Народньої Республіки в Екзилі Андрієм Лівіцьким та Військовим Міністром ген.-полк. Михайлом Омеляновичем-Павленком.

Влітку 1966 року Головна Нагородна Рада Українського Вільного Козацтва за підписом полк. А. Новицького надала цей хрест за їхню працю для України заслуженим цивільним особам, що належали до Українського Вільного Козацтва.

Виміри хреста – 40 мм x 40 мм, стрічка 35 мм ширини, з двома блакитними та, вузкими, жовтими стрічками по боках на червоному тлі.

Мініатюра – 15 мм x 15 мм, стрічка 10 мм ширини.

В 1990 році хрест був перевиданий Генеральною Управою У.В.К. в Канаді.

13. ХРЕСТ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА (З МЕЧАМИ).

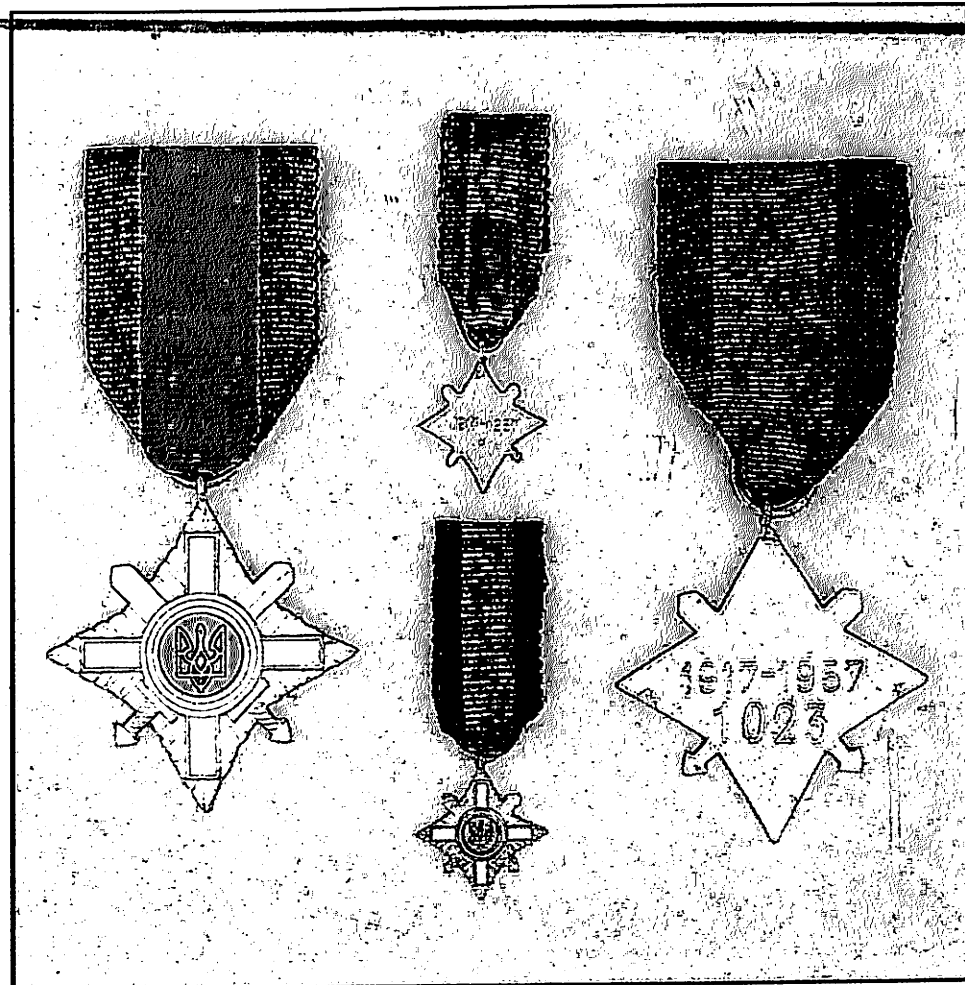
Встановлений і затверджений 20.10.1947 року Президентом Української Народної Республіки в Екзилі Андрієм Лівицьким та Військовим Міністром ген.-полк. Михайлом Омеляновичем-Павленком.

Влітку 1966 року Головна Нагородна Рада Українського Вільного Козацтва за підписом полк. А. Новицького надала хрест усім членам Українського Вільного Козацтва.

Виміри хреста – 40 мм x 40 мм, стрічка 35 мм ширини, з двома блакитними та, вузькими, жовтими стрічками по боках на червоному тлі. Мініатюра – 15 мм x 15 мм, стрічка 10 мм ширини.

Золота лаврова гілка на стрічці давалася за участь у боях з ворогами України. Срібна лаврова гілка – за політичне ув'язнення або заслання. Зірки давалися за число окремих поранень в боях за волю України.

В 1990 році хрест був перевиданий Генеральною Управою У.В.К. в Канаді.

14. ВОЄННИЙ ХРЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ – 40-ЛІТТЯ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ.

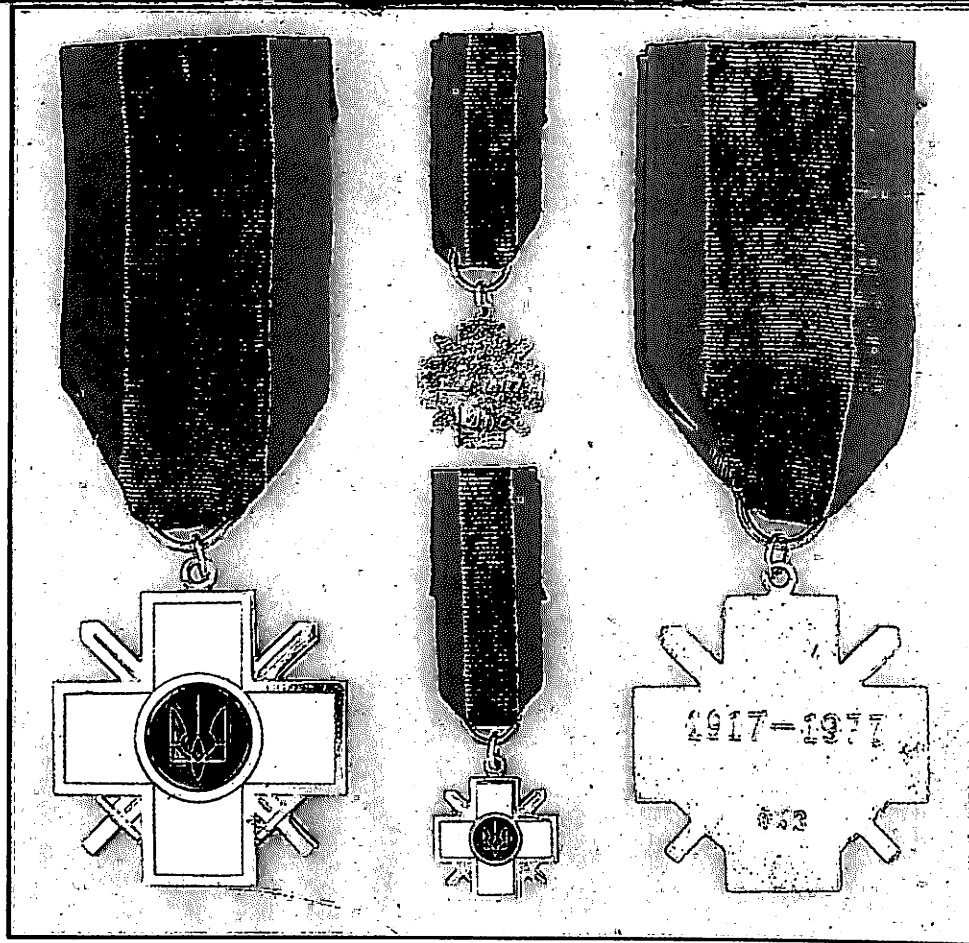
Встановлений 8.3.1953 року Президією Української Національної Ради та надаваний Президентом Української Народної Республіки в Екзилі іменем Української Народної Республіки за підписом Міністра Військових Справ ген.-полк. Андрія Вовка для всіх учасників Визвольних Змагань.

Хрест надавався з правом спадкоємності.

Виміри хреста – 42 мм x 42 мм, стрічка 30 мм ширини, з двома зеленими смужками по боках на малиновому тлі.

Мініатюра – 15 мм x 15 мм, стрічка 15 мм ширини.

Автор проєкту хреста – полк. Микола Битинський.

**15. ХРЕСТ 60-ЛІТТЯ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ
ЗБРОЙНИХ СИЛ.**

Встановлений 22.5.1977 року Президією Української Національної Ради та надаваний Президентом Української Народної Республіки в Екзилі іменем Української Народної Республіки за підписом Керівника Ресорту Військових Справ ген.-хор. В. Філоновича для всіх учасників Визвольних Змагань.

Хрест надавався з правом спадкоємности.

Виміри хреста – 37 мм х 37 мм, стрічка 35 мм ширини, з двома малиновими смужками по боках на зеленому тлі.

Мініатюра – 15 мм х 15 мм, стрічка 13 мм ширини.

16. МЕДАЛЯ ЗА ПОРАНЕННЯ.

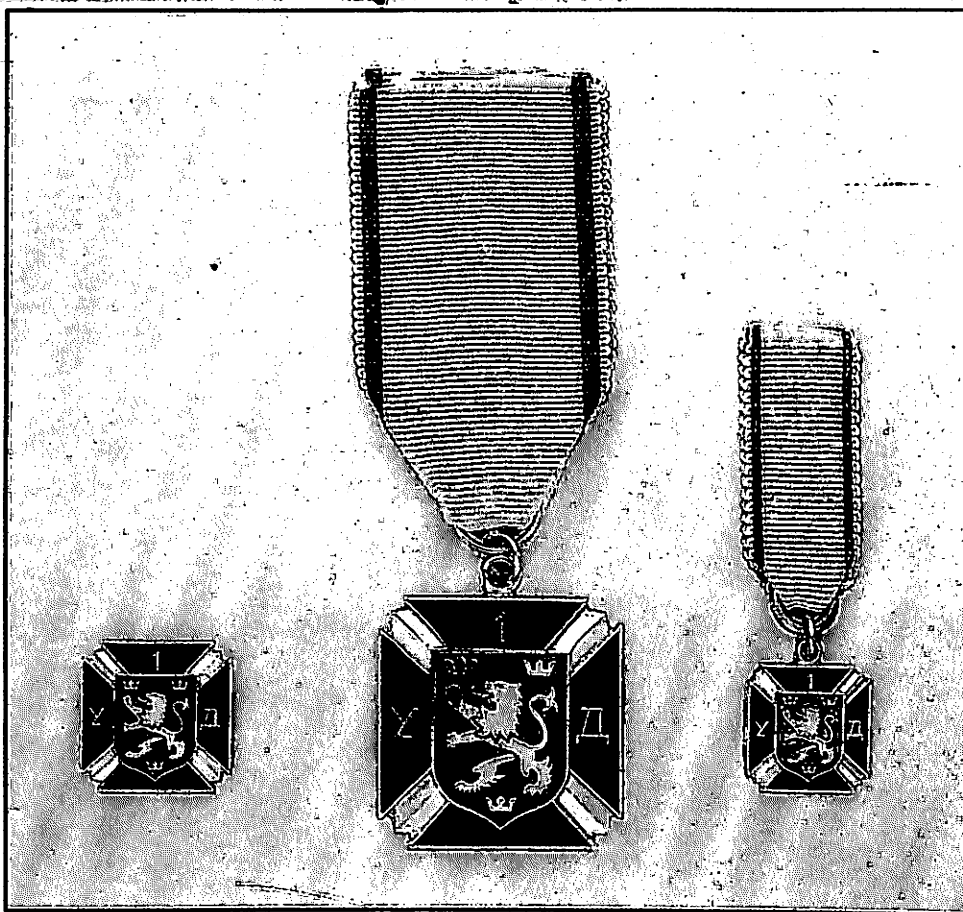
Встановлена 17.5.1980 року Президією Української Національної Ради й надавана Президентом Української Народної Республіки в Екзилі іменем Української Народної Республіки за підписом Керівника Ресорту Військових Справ ген.-хор. К. Мандзенка для вояків поранених в боях за незалежність України.

Медаля надавалася з правом спадкоємности.

Розмір медалі – 37 мм у діаметрі, стрічка 33 мм ширини, з широкою темномалиною смужкою по середині чорного тла.

Напис на медалі: „За жертву крові в боях за волю України”.

Число зірок на стрічці відповідає кількості окремих поранень.

17. ВІДЗНАКА 1-ОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ.

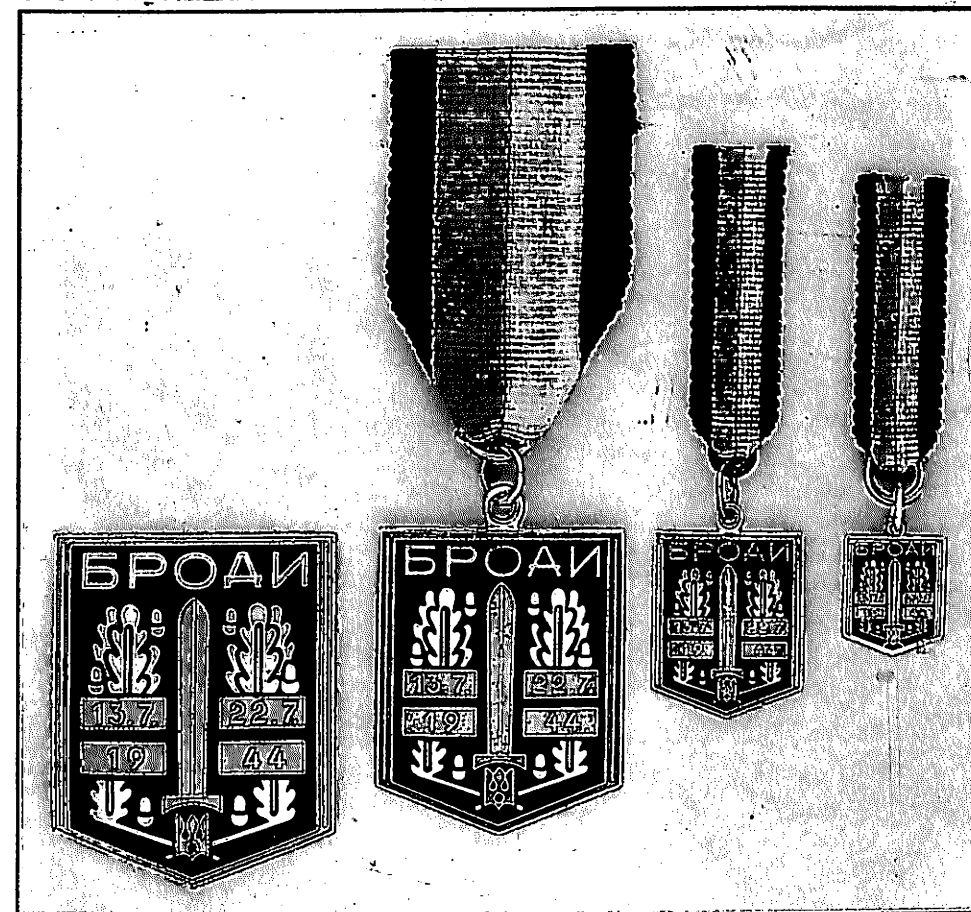
Встановлена 1949 року Капітулою Пропам'ятних Відзнак Дивізії. Правильник устійнений 18.9.1951 року за підписом ген.-полк. Павла Шандрука. 2,000 відзнак випущено 1952 року в Англії для усіх колишніх вояків Дивізії.

Виміри відзнаки зі шрубкою без стрічки – 18 мм x 18 мм.

В 1983 році в С.Ш.А. випущено велику відзнаку з вимірами 32 мм x 32 мм і стрічкою 33 мм ширини, з вузькими синіми смужками по боках жовтого тла.

Мініатюра – 15 мм x 15 мм, стрічка 15 мм ширини.

В 1990 році перевидано обидві відзнаки на стрічках по 500 штук кожної. Деталі на відзнаках дещо відмінні від оригінального випуску.

18. ВІДЗНАКА БИТВИ ПІД БРОДАМИ 1-ОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ – (13.7. – 22.7.1944).

Встановлена 1949 року Капітулою Пропам'ятних Відзнак Дивізії. Правильник устійнений 18.1.1951 року за підписом ген.-полк. Павла Шандрука.

500 відзнак випущено 1952 року в Англії для всіх учасників битви.

Форма відзнаки – великий щит з вимірами 45 мм x 36 мм на шрубці.

В 1983 році в С.Ш.А. випущено велику відзнаку з вимірами 38 мм x 33 мм і стрічкою 30 мм ширини з блакитно-жовтою смужкою на чорному тлі.

Мініатюра – 23 мм x 20 мм, стрічка 10 мм ширини.

В 1990 році перевидано обидві відзнаки на стрічках по 500 штук кожної. Деталі на відзнаках дещо відмінні від оригінального випуску, а мініатюра зменшена до 15 мм x 13 мм.

**19. ПРОПАМ'ЯТНА МЕДАЛЯ СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАІЛА
В 20-ЛІТТЯ СТРЕЛЕЦЬКОЇ ДИВІЗІЇ „ГАЛИЧИНА”.**

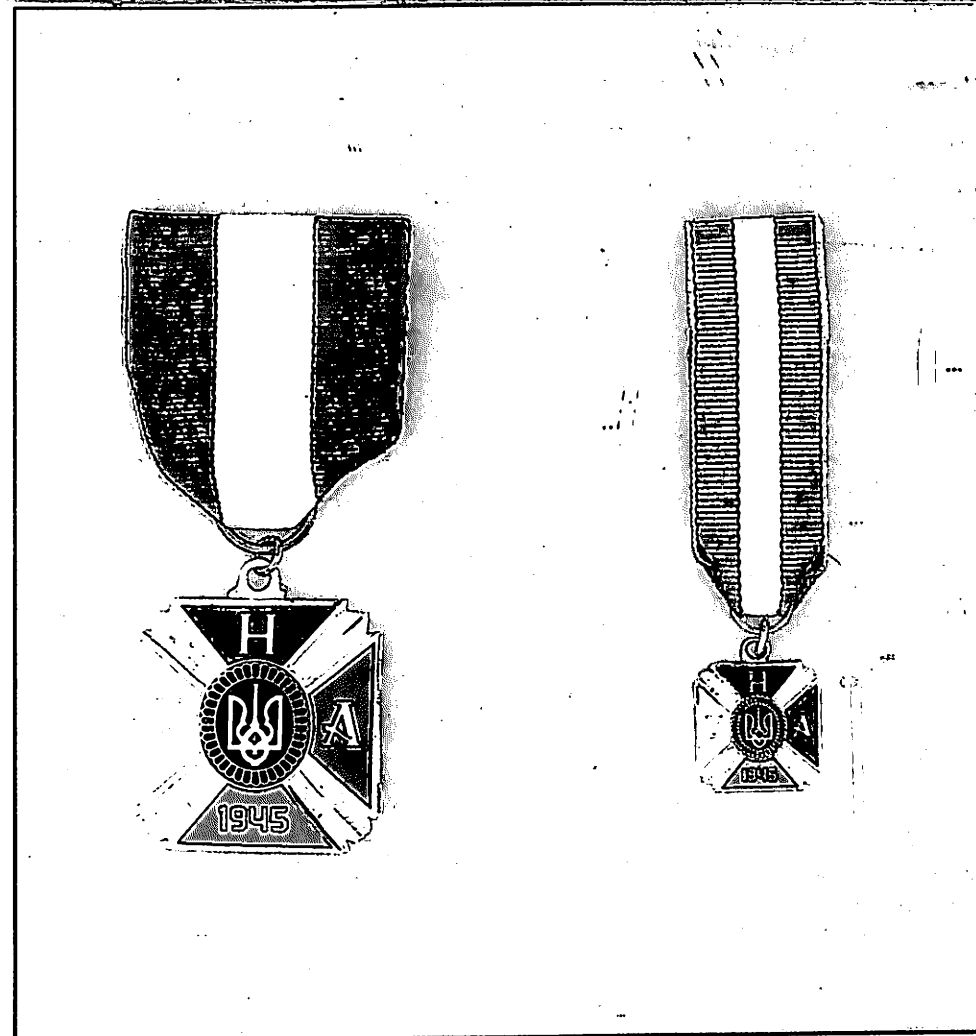
Встановлена 1963 року Головною Управою Братства Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії у С.Ш.А. за підписами ген.-полк. Павла Шандрука і ген.-пор Михайла Крата – командира Дивізії.

Діаметр медалі – 37 мм, ширина стрічки – 35 мм, на ній кольори: жовтий, блакитний, червоний і чорний.

Напис на зворотній стороні: „Viribus Unitis — Стрільцька Дивізія Галичина”.

Діаметр мініатюри – 20 мм, стрічка 13 мм ширини.

Автор проєкту медалі – Любомир Рихтицький.

20. ХРЕСТ 40-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ.

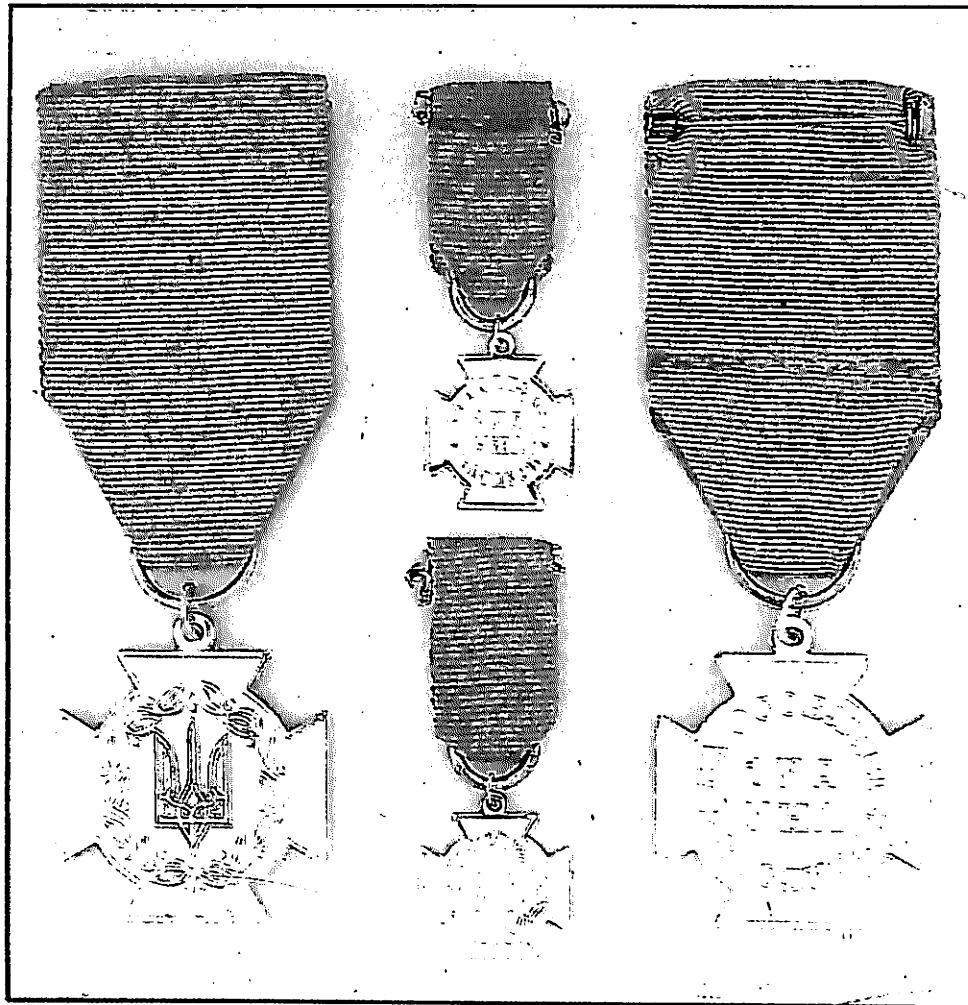
Встановлений 18.6.1985 року наказом ч. 143 Президією Української Національної Ради й надаваний Президентом Української Народньої Республіки в Екзилі іменем Української Народньої Республіки за підписом Керівника Ресорту Військових Справ д-ра Романа Богатюка.

Виміри хреста – 30 мм х 30 мм.

Стрічка – 35 мм ширини, з білою смужкою посередині на зеленому тлі.

Мініатюра – 15 мм х 15 мм, стрічка – 15 мм ширини.

Командир Української Національної Армії (18.3.1945 – 8.5.1945) – ген.-полк. Павло Шандрук (28.2.1889 – 15.2.1979).

21. ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ ЗА ОСОБЛИВІ ЗАСЛУГИ.

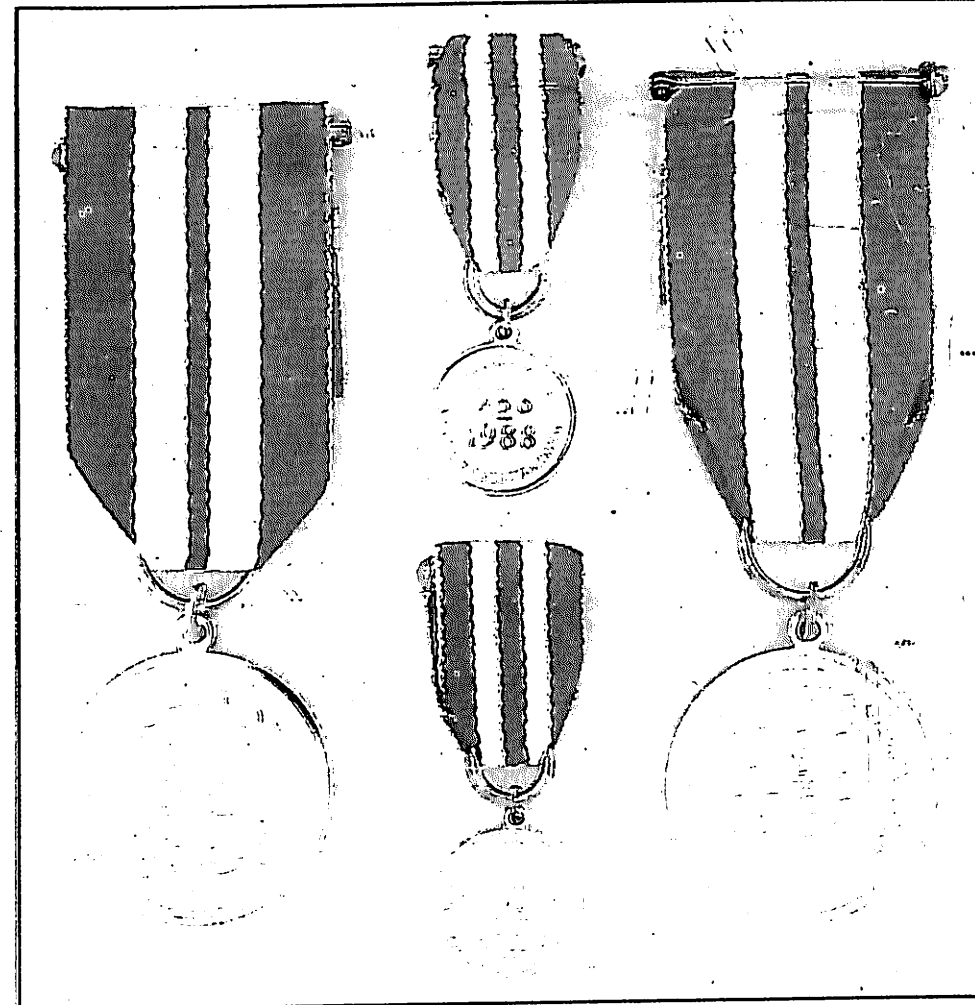
Встановлений 1988 року Головною Управою Братства Колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії в Торонто, Канада.

У 1989 році випущено 500 хрестів.

Виміри хреста 35 мм x 35 мм, ширина стрічки блакитного кольору – 38 мм.

Мініатюра – 20 мм x 20 мм, стрічка 15 мм ширини. Хрести позолочені.

Автор проєкту хреста – інж. Василь Палієнко.

22. ПРОПАМ'ЯТНА МЕДАЛЯ 1000-ЛІТТЯ УДЕРЖАВЛЕННЯ ХРИСТІАНСТВА В УКРАЇНІ.

Встановлена 1988 року Головною Управою Братства Колишніх Вояків 1-ої Дивізії Української Національної Армії в Торонто, Канада.

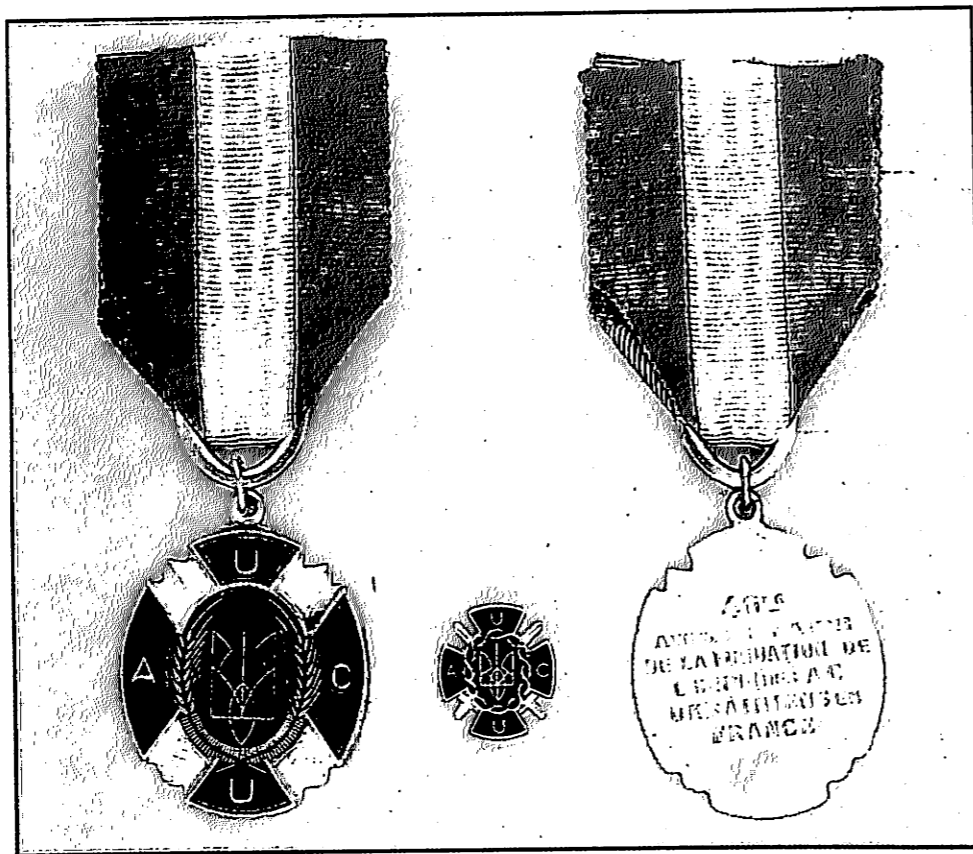
У 1989 році випущено 1000 медалів.

Діаметр медалі – 35 мм, стрічка – 34 мм ширини, з двома жовтими смужками на блакитному тлі.

На зворотній стороні напис: „1 Дивізія Української Національної Армії”.

Діаметр мініатюри – 20 мм, стрічка 18 мм ширини. Медалі позолочені.

Автор проєкту медалі – інж. Василь Палієнко.

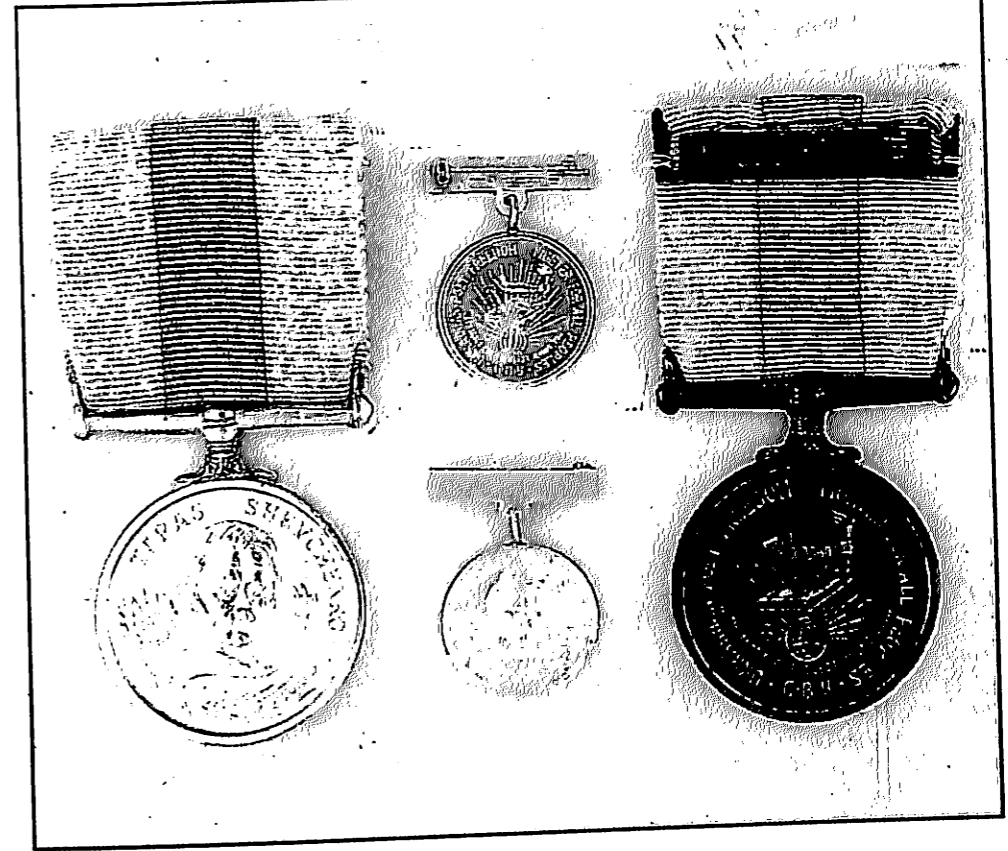

**23. ВІДЗНАКА 40-ЛІТТЯ ТОВАРИСТВА БУВШИХ ВОЯКІВ
АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ У
ФРАНЦІЇ.**

Встановлена 1967 року Управою Товариства для всіх його живих членів та родин померлих з правом спадкоємності. Виміри відзнаки – 38 мм х 32 мм, стрічка 37-мм ширини, з жовтою смужкою по середині блакитного тла.

Мініатюра без стрічки, її виміри – 17 мм х 14 мм.

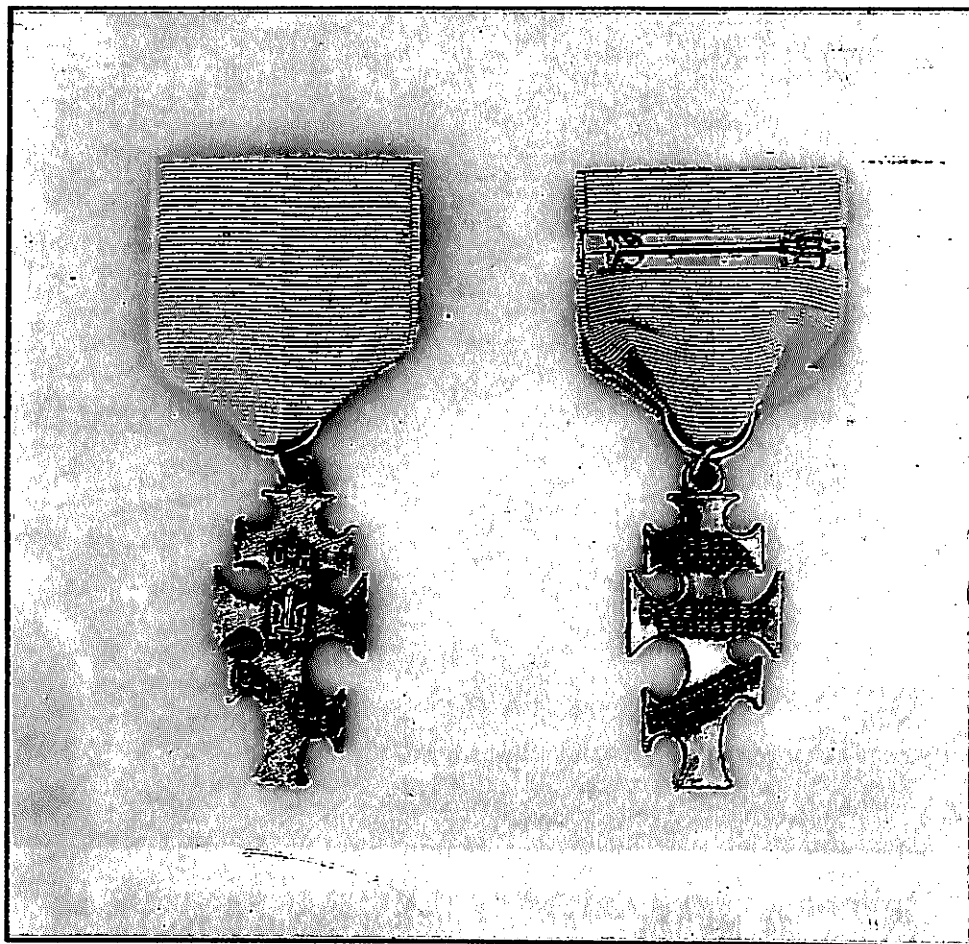
Напис на зворотній стороні відзнаки – французькою мовою.

24. МЕДАЛЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА С.В.У.

Встановлена 1977 року Президією Світової Ради Спілки Визволення України за підписом І. Кавуненка й випущена в Австралії. Діаметр великих золотих і бронзових медалів – 33 мм, стрічка 38 мм ширини, з блакитною смужкою по середині жовтого тла. На зворотній стороні напис англійською мовою: „Український поет, борець за волю всього людства” та „Обніміте ж (брати) мої найменшого...”.

Діаметр мініатюри з 11 кт. золота – 20 мм. Медалія призначена для тих українців і чужинців, що сприяють справі визволення України.

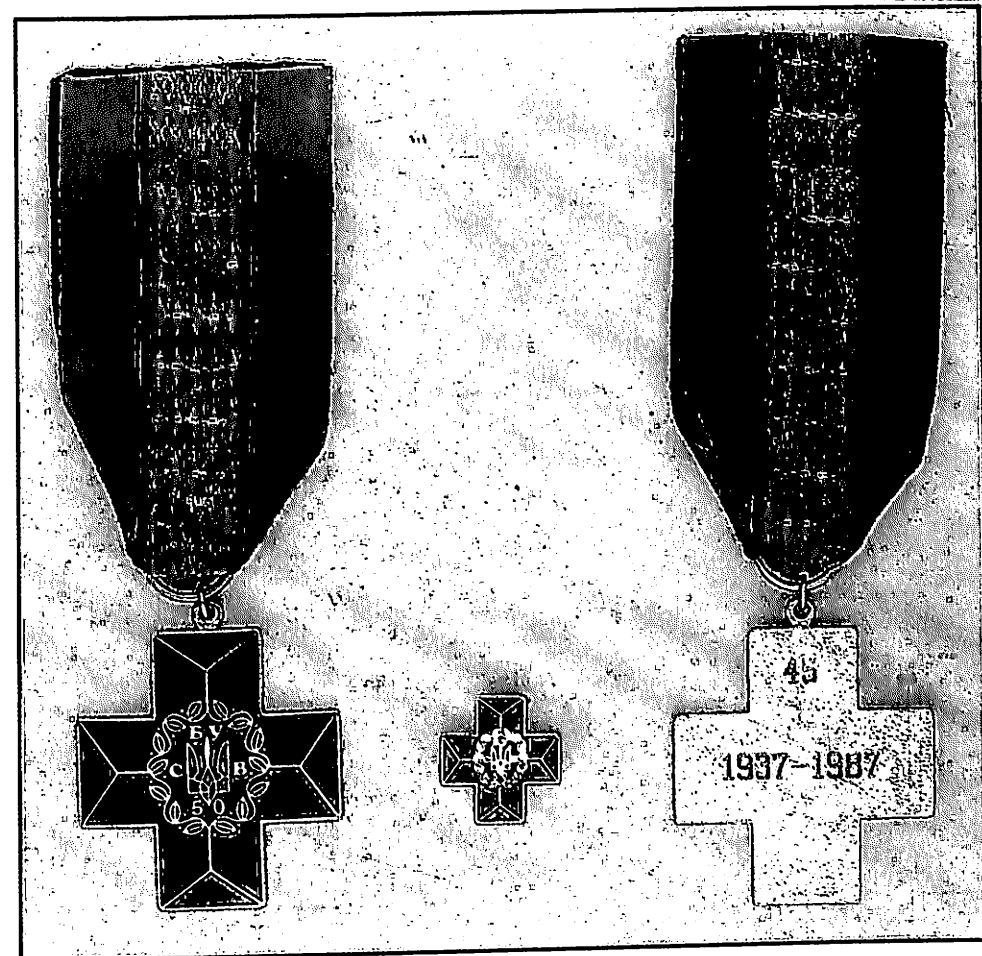

25. ХРЕСТ ЗАСЛУГИ БУКОВИНСЬКОГО КУРЕНЯ В 45-ЛІТТЯ ЙОГО СТВОРЕННЯ.

Встановлений 1986 року Командою Буковинського Куреня за підписом полк. Петра Войновського.

Виміри хреста – 43 мм x 20 мм, ширина жовто-блакитної стрічки – 35 мм.

На зворотній стороні хреста напис: „Хрест заслуги Боевико-ви Воїневи Буковинського Курення”.

26. ЮВІЛЕЙНИЙ ХРЕСТ 50-ЛІТТЯ СОЮЗУ БУВШИХ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ В КАНАДІ.

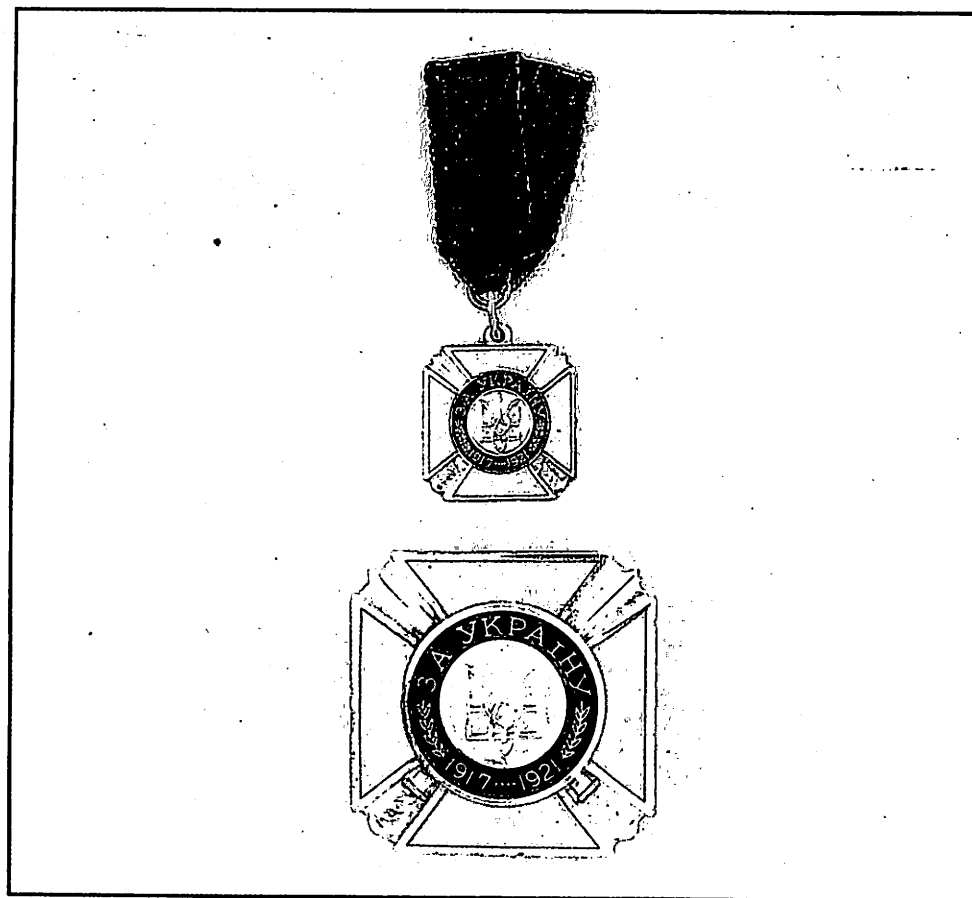
Встановлений 1987 року Генеральною Управою Союзу за підписом майора Віктора Роєнка.

Виміри хреста – 35 мм x 33 мм, стрічка 35 мм ширини, на ній блакитна смужка з „зірками” по середині малинового тла.

Мініатюра без стрічки – 17 мм x 15 мм.

Хрест випущений з правом спадкоємності.

Автор проєкту хреста – майор Віктор Роєнко

27. ПРОПАМ'ЯТНА ВІДЗНАКА (ХРЕСТ) „ЗА УКРАЇНУ” В 50-ЛІТТЯ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

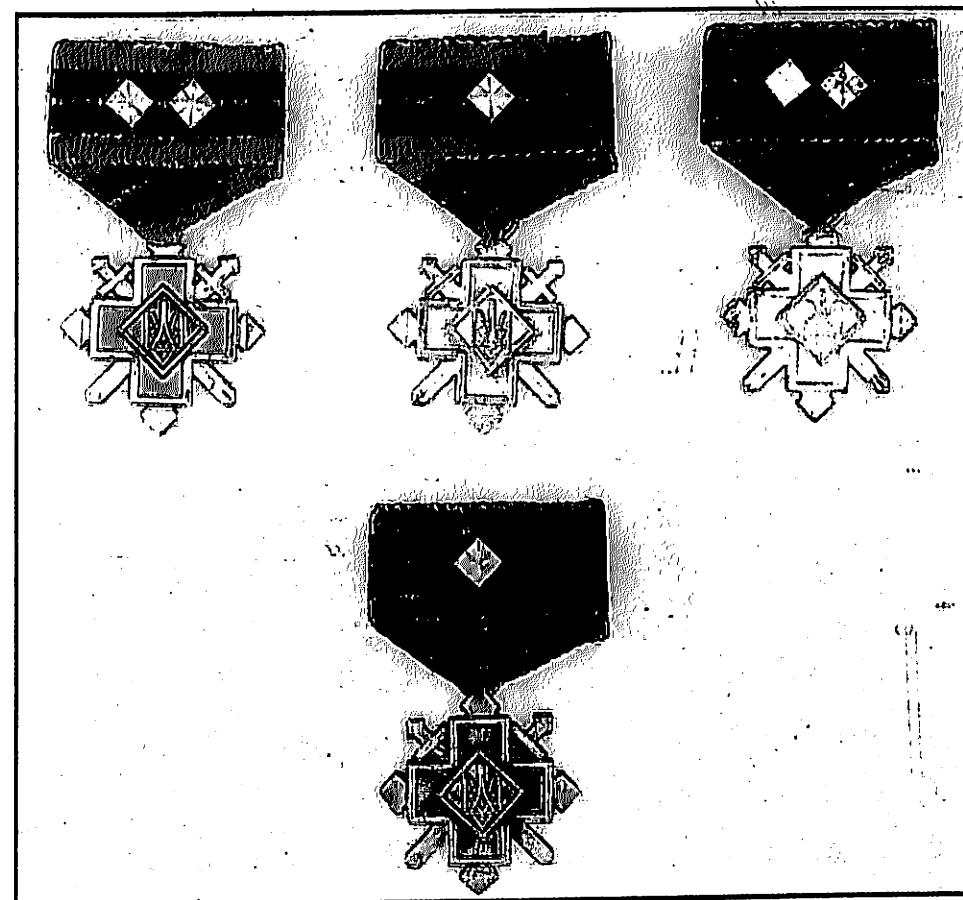
Встановлена 1967 року Об'єднанням Бувших Вояків-Українців в Америці.

Велика відзнака без стрічки. Її виміри – 37 мм х 37 мм.

Мініатюра – 20 мм х 20 мм, стрічка синього кольору 12 мм ширини.

Існує варіант великої відзнаки (помилковий) з мечами направленими вниз.

ХРЕСТИ ЗАСЛУГИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

28. ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ БОЙОВОЇ ЗАСЛУГИ У.П.А.

ХРЕСТ 1-ої КЛЯСИ – червоний з золотим Тризубом на синьому тлі. На стрічці – дві золоті зірки.

ХРЕСТ 2-ої КЛЯСИ – хрест з позолоченого металю. На стрічці – одна золота зірка.

29. СРІБНИЙ ХРЕСТ БОЙОВОЇ ЗАСЛУГИ У.П.А.

ХРЕСТ 1-ої КЛЯСИ – хрест з срібного металю. На стрічці – дві срібні зірки.

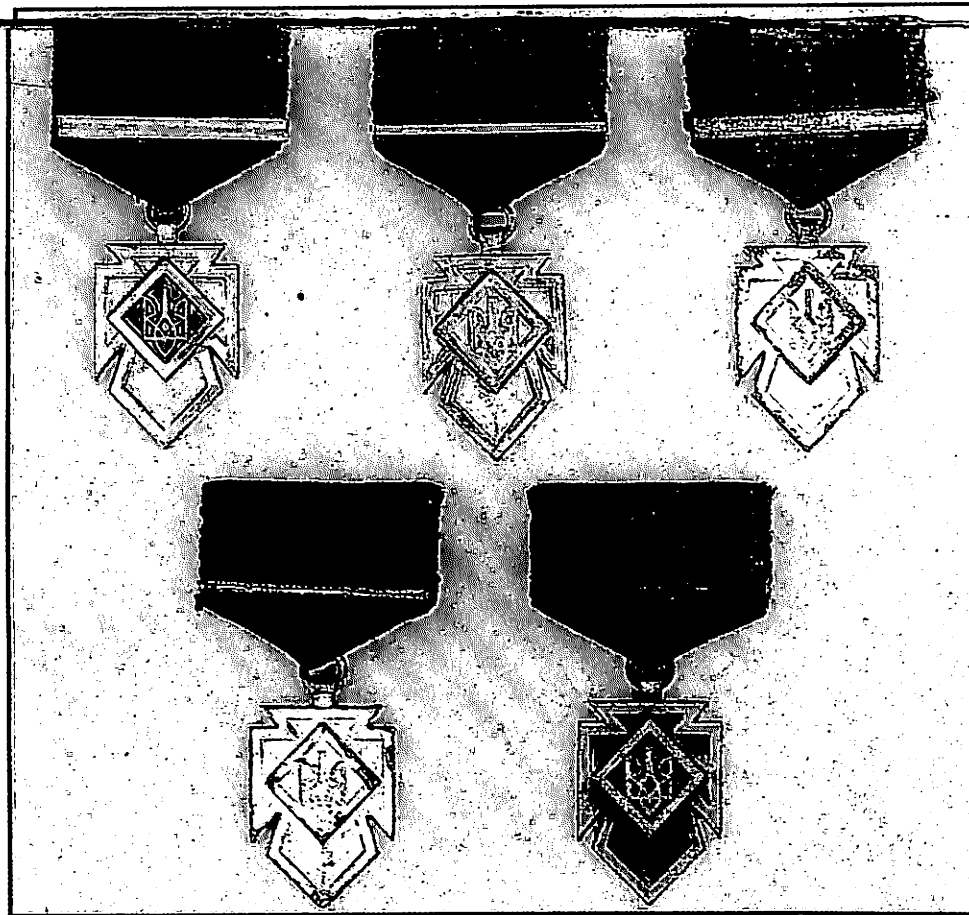
ХРЕСТ 2-ої КЛЯСИ – хрест з срібного металю. На стрічці – одна срібна зірка (бракує на фотографії).

30. БРОНЗОВИЙ ХРЕСТ БОЙОВОЇ ЗАСЛУГИ У.П.А.

Хрест з бронзи. На стрічці – одна зірка.

Виміри усіх хрестів – 27 мм х 27 мм. Стрічки червоні, з двома чорними смужками, – 30 мм ширини.

Хрести бойової заслуги одержували тільки вояки У.П.А.

31. ХРЕСТИ ЗАСЛУГИ (ЗОЛОТИЙ, СРІБНИЙ І БРОНЗОВИЙ).

Для воєнків Української Повстанської Армії та цивільних осіб.

ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ 1-ої КЛЯСИ – має золотий Тризуб на синьому тлі та подвійний золотий металевий пасок на стрічці.

ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ 2-ої КЛЯСИ – з позолоченого металю, один золотий металевий пасок на стрічці.

СРІБНИЙ ХРЕСТ 1-ої КЛЯСИ – з срібного металю, подвійний срібний металевий пасок на стрічці.

СРІБНИЙ ХРЕСТ 2-ої КЛЯСИ – з срібного металю, один металевий пасок на стрічці.

БРОНЗОВИЙ ХРЕСТ – зроблений з бронзи, один металевий пасок на стрічці.

Виміри хрестів – 27 мм х 19 мм. Стрічки – 30 мм ширини, з двома чорними смужками по боках на червоному тлі.

Усі хрести встановлені наказом Головного Командування У.П.А. 2.1.1944 року та затверджені Українською Головною Визвольною Радою і виготовлені за кордоном.

32. МЕДАЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ ЗА БОРТЬБУ В ОСОБЛИВО ВАЖКИХ УМОВАХ.

Встановлена 6.6.1948 року за постановою Української Головної Визвольної Ради.

Діаметр медалі – 30 мм. Стрічка – 30 мм ширини, з блакитними смужками на жовтому тлі.

33. ВІДЗНАКА ВОЯКА УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ.

Виміри відзнаки, виготовленої з бронзового металю – 40 мм х 22 мм. Існують відзнаки оригінального випуску, а також перевидані в С.Ш.А. 1967 року в 25-ліття У.П.А.

34. ВІДЗНАКА (ХРЕСТ) РЕЙДУ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ В 25-ЛІТТЯ (1947 – 1972).

Хрест встановлений у 1972 році в С.Ш.А. для відзначення рейду У.П.А. на Захід 1947 року. Виміри хреста – 28 мм х 28 мм.

35. ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ В 25-ЛІТТЯ.

Встановлений Капітулою Золотого Хреста У.П.А. 1967 року. Голова – Мирослав Климко.

Є два випуски: перший хрест з вимірами 25 мм х 25 мм з золота на червоно-чорній стрічці 35 мм ширини.

Другий, перевидааний, випуск 1988 року, з позолоченого металю. Автор проекту хреста – мистець Ніль Хасевич.

**ХРЕСТИ Й МЕДАЛІ ВСТАНОВЛЕНІ ПРЕЗИДІЄЮ ГОЛОВНОЇ
УПРАВИ ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ-УКРАЇНЦІВ У
ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ
ГОЛОВА – МАЙ. Д-Р СВЯТОМИР М. ФОСТУН**

36. ПОЧЕСНА ВІДЗНАКА-МЕДАЛЯ О.Б.В.У. ЗА ДОВГОЛІТНЮ ПРАЦЮ.

Встановлена 30.7.1974 року. Членів Об'єднання Бувших Вояків-Українців за їхні заслуги було нагороджено цією медалею 1.11.1974 року.

Діаметр медалі – 30 мм, стрічка – 33 мм ширини, на ній такі кольори: посередній широка блакитна смужка з двома вузькими жовтими смужками по боках на темно-гранатовому тлі.

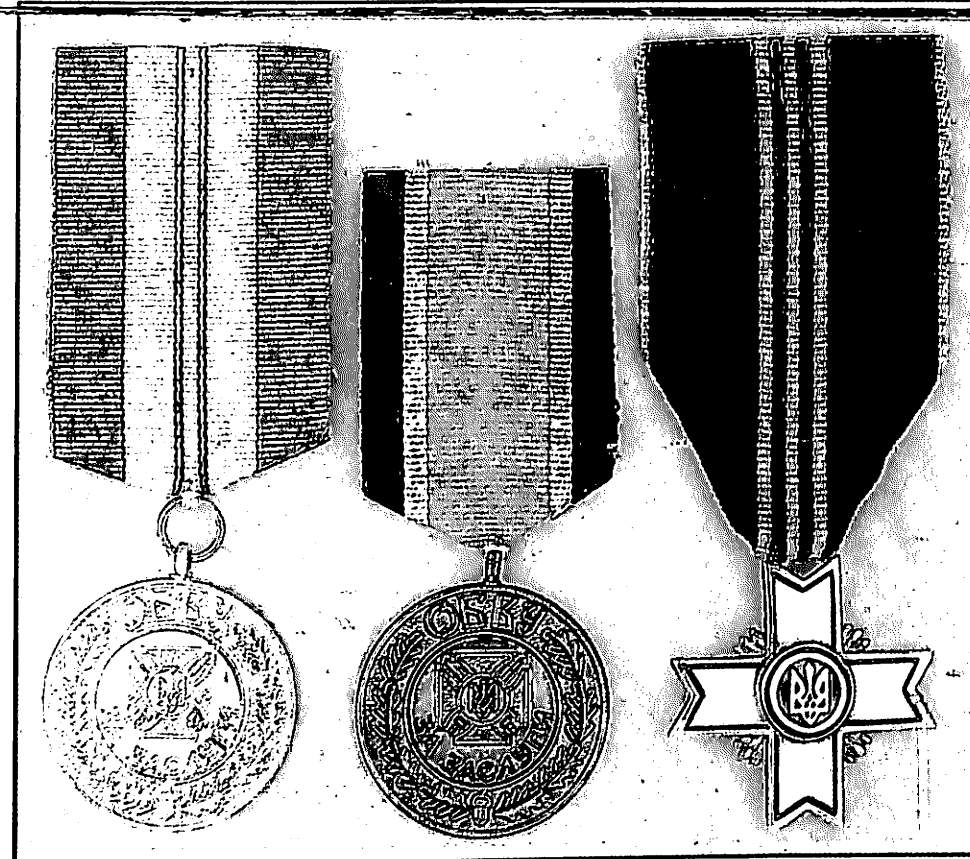
На зворотній стороні напис: „Почесне Відзначення”.

37. ПОЧЕСНА ВІДЗНАКА (БРОНЗОВА) О.Б.В.У. ЗА ЗАСЛУГИ.

Встановлена 8.7.1978 року.

Членів О.Б.В.У. та визначних громадян за їхні заслуги для О.Б.В.У. і працю в українському організованому житті було нагороджено цією медалею 1.9.1978 року.

Медаля без стрічки, її діаметр – 50 мм.

38. МЕДАЛІ ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ-УКРАЇНЦІВ (ЗА ЗАСЛУГИ).

Встановлені 30.7.1981 року й надавані 1.1.1982 року.

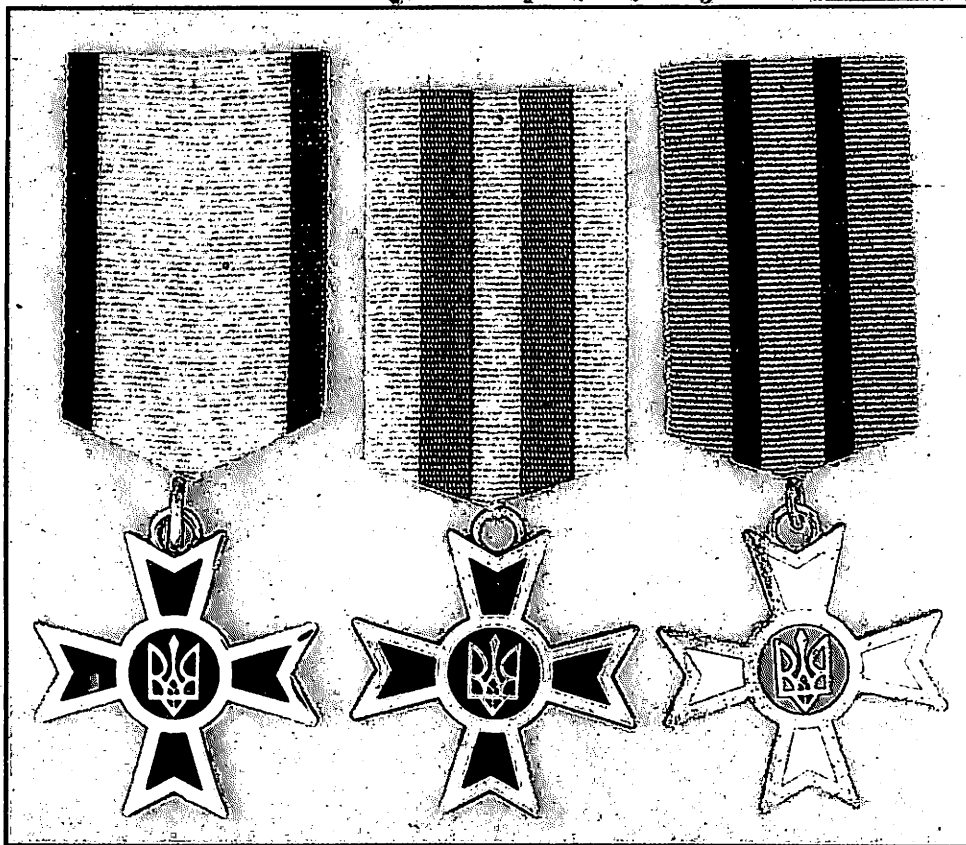
ЗОЛОТА МЕДАЛЯ 1-ої КЛЯСИ – з позолоченого металю, діаметр медалі – 33 мм, стрічка – 36 мм ширини, на ній три кольори: посередині широка жовта смужка з двома вузькими гранатовими лініями на блакитному тлі.

БРОНЗОВА МЕДАЛЯ 2-ої КЛЯСИ. Діаметр медалі – 33 мм, стрічка – 32 мм ширини, на ній три кольори: посередині широка жовта смужка з двома вузькими білими смужками по боках з чорними лініями на гранатовому тлі.

39. ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ 1-ої КЛЯСИ О.Б.В.У. ЗА ЗАСЛУГИ.

Встановлений 5.9.1985 й надаваний 1.1.1986 року. Виміри хреста – 36 мм x 36 мм, стрічка – 42 мм ширини з трьома вузькими жовтими смужками по середині темносинього тла й з вузькими жовтими лініями по боках.

Цим хрестом нагороджено тільки п'ятьох осіб. Між ними – бл. п. Кардинала Йосифа Сліпого та Митрополита Мстислава.

40. ХРЕСТИ ЗАСЛУГИ ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ – УКРАЇНЦІВ.

Встановлені 5.9.1985 року й надавані 1.1.1986 року.

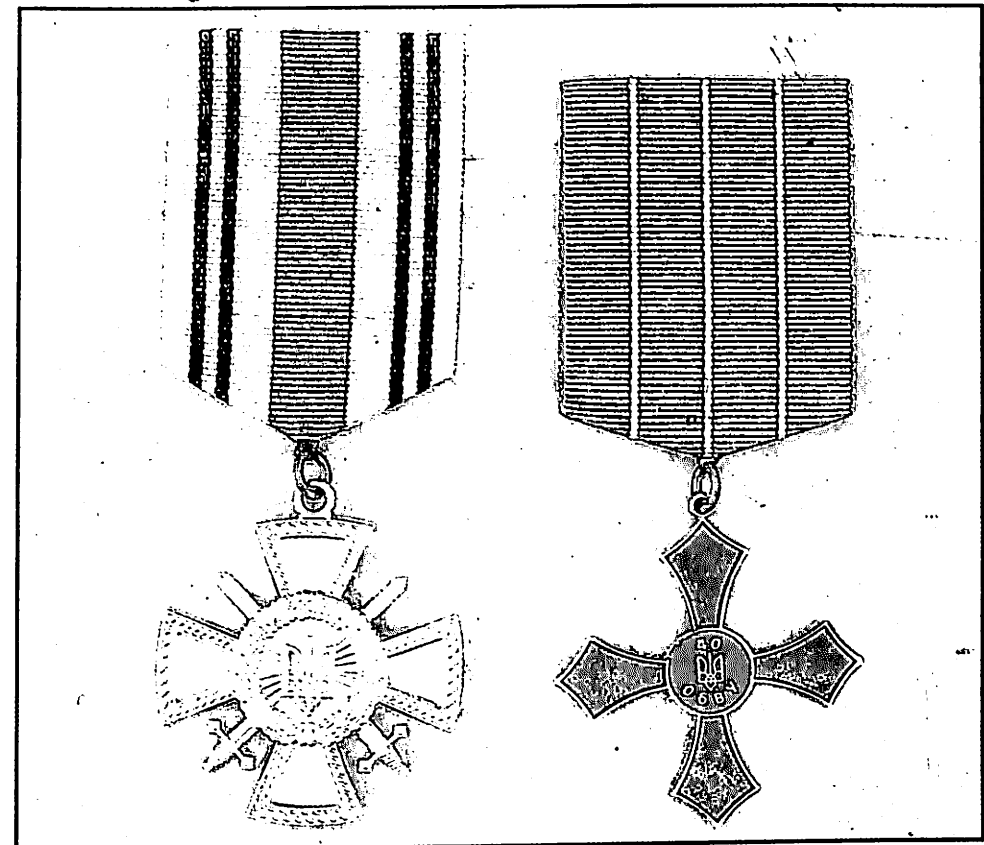
СРІБНИЙ ХРЕСТ 2-ої КЛЯСИ. Виміри хреста – 36 мм x 36 мм. Стрічка – 33 мм ширини, з двома вузькими синіми смужками по боках на жовтому тлі. Хрест зі срібла, з темносиньою емаллю.

БРОНЗОВИЙ ХРЕСТ 3-ої КЛЯСИ. Виміри хреста – 36 мм x 36 мм. Стрічка – 33 мм ширини, з двома блакитними смужками по 6 мм ширини на жовтому тлі. Хрест бронзовий, з гранатовою емаллю.

41. ХРЕСТ ЗАСЛУГИ 2-ої КЛЯСИ О.Б.В.У.

Встановлений 4.10.1986 року й надаваний 1.1.1987 року.

Виміри хреста – 36 мм x 36 мм, стрічка 32 мм ширини, на ній три кольори: посередині яскравий пасок (світлий) з двома вузькими гранатовими смужками по боках на блакитному тлі. Хрест мідний, з білою емаллю.

42. ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ З МЕЧАМИ 1-ої КЛЯСИ О.Б.В.У. ЗА ЗАСЛУГИ.

Встановлений 29.4.1987 року й надаваний 1.1.1988 року.

Виміри хреста – 40 мм x 40 мм, стрічка – 38 мм ширини, з блакитною смужкою посередині на жовтому тлі та з двома вузькими зеленими і двома гранатовими смужками по боках. Металь хреста позолочений. На зворотній стороні хреста напис: „О.Б.В.У.” і число.

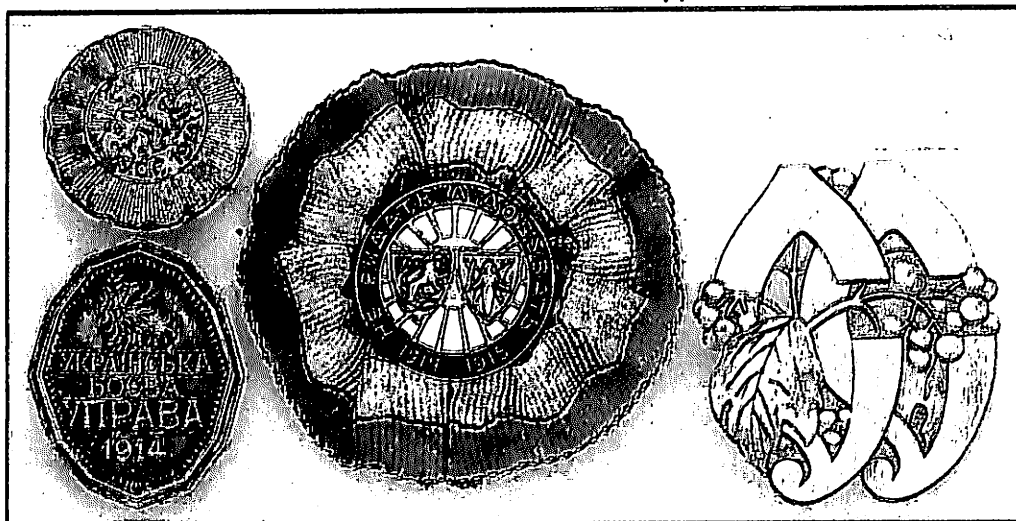
43. ПРОПАМ'ЯТНИЙ ХРЕСТ 40-ЛІТТЯ О.Б.В.У.

Встановлений 31.8.1988 і надаваний влітку 1989 року.

Виміри хреста – 40 мм x 40 мм, стрічка – 38 мм ширини, червоного кольору з трьома білими лініями. В центрі хреста з червоної емалі – золотий Тризуб на блакитному тлі й напис „40 – О.Б.В.У.”

Усі хрести і медалі О.Б.В.У. оформлював графік Ростислав Глукко.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ВІДЗНАКИ

44. ВІДЗНАКИ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

Випущені в 1914 – 1917 роках Центральною Управою У.С.С. у Відні. Відзнаки є великі й малі з жовто-блакитними кокардами й кольоровою емаллю, металеві й целюлоїдні – разом 15 варіантів. (Інформація з оголошення 1.11.1917 року). На ілюстрації – три з них.

45. ВІДЗНАКА РАДИ КОРПУСУ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ (КИЇВСЬКИХ).

Випущена 1919 року й скопійована в С.Ш.А. 1988 року.

Відзнака з сріблястого металю, на ній стилізовані літери „СС” і грона калини. Виміри відзнаки – 42 мм x 38 мм.

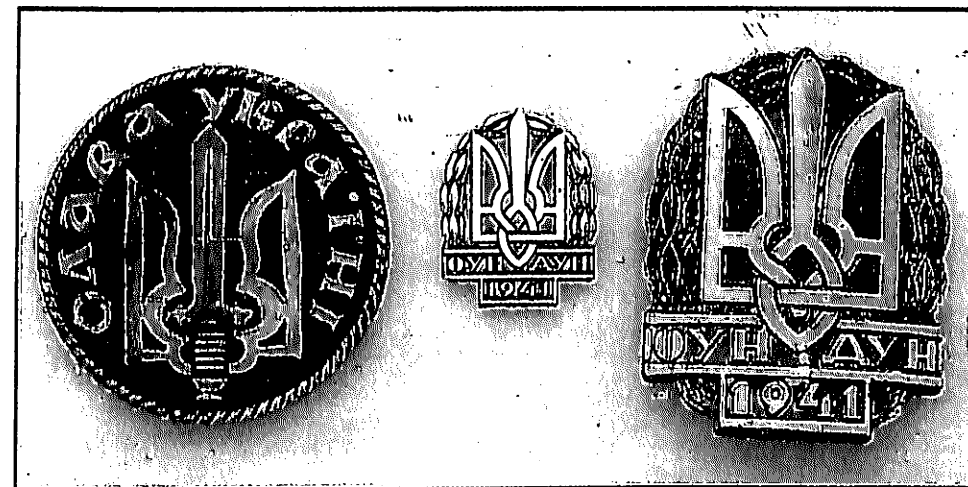

46. ВІДЗНАКИ ЮНАЦЬКИХ ШКІЛ – СПІЛЬНОЇ ТА ІНЖЕНЕРНОЇ.

Перший випуск 163-ох старшин Спільної Юнацької Школи Армії Української Народньої Республіки відбувся 5.11.1919 року

Відзнаку перевидано 1961 року у Франції паризькою групою колишніх Юнаків.

Виміри відзнак: 50 мм x 36 мм, 55 мм x 43 мм та 58 мм x 38 мм.

47. ВІДЗНАКА ЛЕГІОНУ ПОЛКОВНИКА РОМАНА СУШКА.

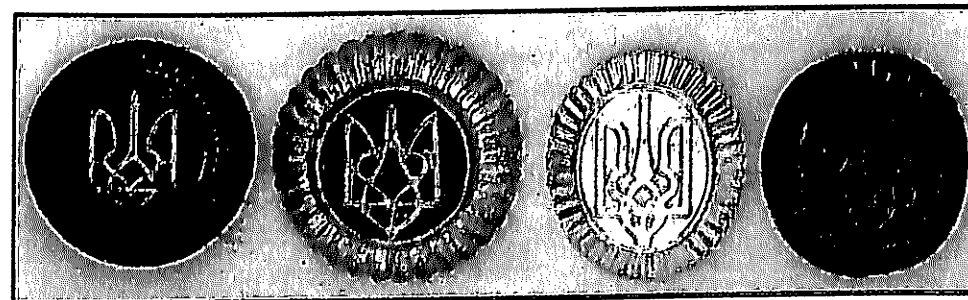
Випущена в Німеччині 1939 року. Діаметр відзнаки – 45 мм.

Відзнака бронзова з тризубом і мечем та написом „Слава Україні”. Існує оригінальний випуск і перевиданий.

48. ВІДЗНАКА ДРУЖИНИ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

Випущена 1941 року в Німеччині й перевидана в С.Ш.А. Виміри великої відзнаки – 50 мм x 38 мм. Ці відзнаки зроблені з бронзи, є також з срібlistого металю.

Мініатюра з срібlistого металю. Її виміри – 25 мм x 20 мм.

49. ТРИЗУБИ НА РОЗЕТКАХ ДЛЯ КАШКЕТІВ.

Виготовлені 1918 року для Армії Української Держави. Перевидані 1942 року для Української Порядкової Поліції в Галичині. Є три варіанти розеток: металевий Тризуб, золотий Тризуб на синьому тлі та синій Тризуб на жовтому. Діаметр розеток – 33 мм.

50. ОВАЛЬНІ ТРИЗУБИ ДЛЯ КАШКЕТІВ.

Випущені 1941 року для Українських Добровільців.

В 1945 році прийняті Українською Національною Армією (18.3.1945 – 8.5.1945).

Є три варіанти відзнаки з вимірами 30 мм x 26 мм.

ВІДЗНАКИ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

51. ВІДЗНАКИ 6-ОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ДИВІЗІЇ.

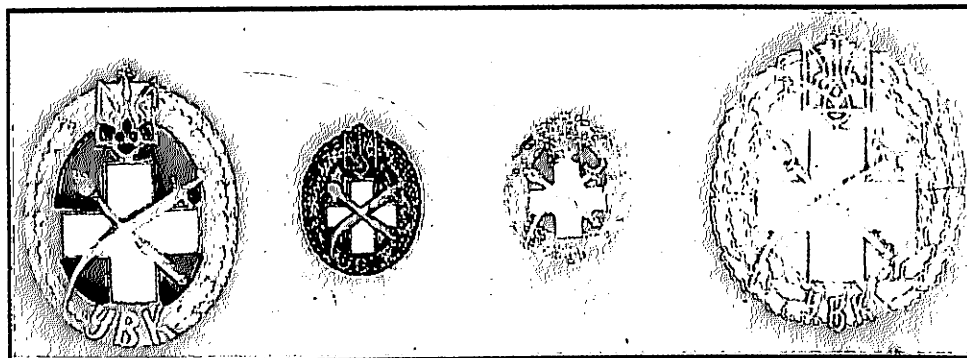
Командир – ген.-хор. Марко Безручко (31.10.1883 – 10.2.1944).

Відзнаки є оригінальні й перевидані в С.Ш.А., золоті й срібні, з мечем направленим вниз, числом „VI” і Тризубом вгорі.

52. ВІДЗНАКА ЛЕГІОНУ ІМ. СИМОНА ПЕТЛЮРИ.

Встановлена 1952 року в Німеччині для українських ветеранів советської армії.

Виміри відзнаки – 30 мм x 25 мм. На ній – золоте зображення Симона Петлюри на синьому тлі, меч навскіс і Тризуб.

53. ПОЧЕСНА ВІДЗНАКА УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО КОЗАЦТВА.

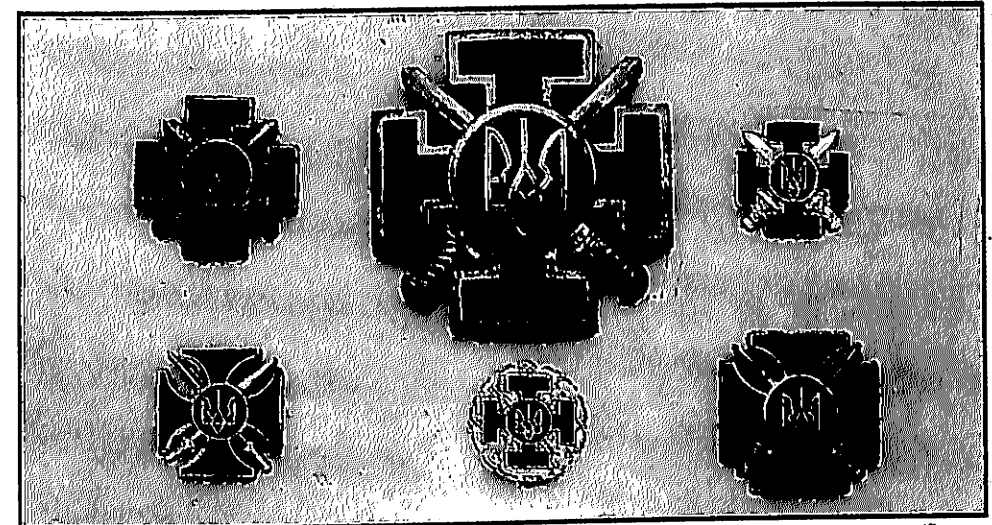
Випущена в С.Ш.А. 1965 року й перевидана в іншому варіанті Генеральною Управою Українського Вільного Козацтва в Канаді в 1989 році.

Виміри оригінальної великої відзнаки – 35 мм x 27 мм.

Мініатюра – 18 мм x 12 мм, – існує два випуски.

Перевидана почесна відзнака – плеската, її виміри 38 мм x 30 мм.

Мініатюра 18 мм x 15 мм. Відзнаки позолочені, на них – білий хрест, перехрещені шабля і булава, вгорі – Тризуб з хрестом.

54. УКРАЇНСЬКИЙ КОМБАТАНСЬКИЙ ХРЕСТ.

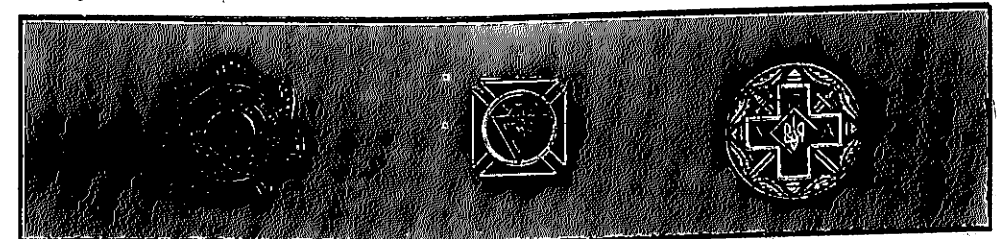
Встановлений 1940 року в Кракові для ветеранів українських Збройних Сил.

Є два випуски цього хреста: перший на шпильці, а другий, повоснний, перевиданий в Німеччині – на шрубці.

Хрести є трьох розмірів: великий з вимірами 38 мм x 38 мм, середній – 20 мм x 20 мм і малий – 14 мм x 14 мм, випущений Головною Управою Української Стрілецької Громади в Канаді.

Існує також великий хрест без мечів і дещо відмінні хрести Об'єднання Бувших Вояків-Українців (Англія), що випустило середній і малий розміри.

О.Б.В.У.А. (С.Ш.А.) має хрест тільки малого розміру на золотому тлі.

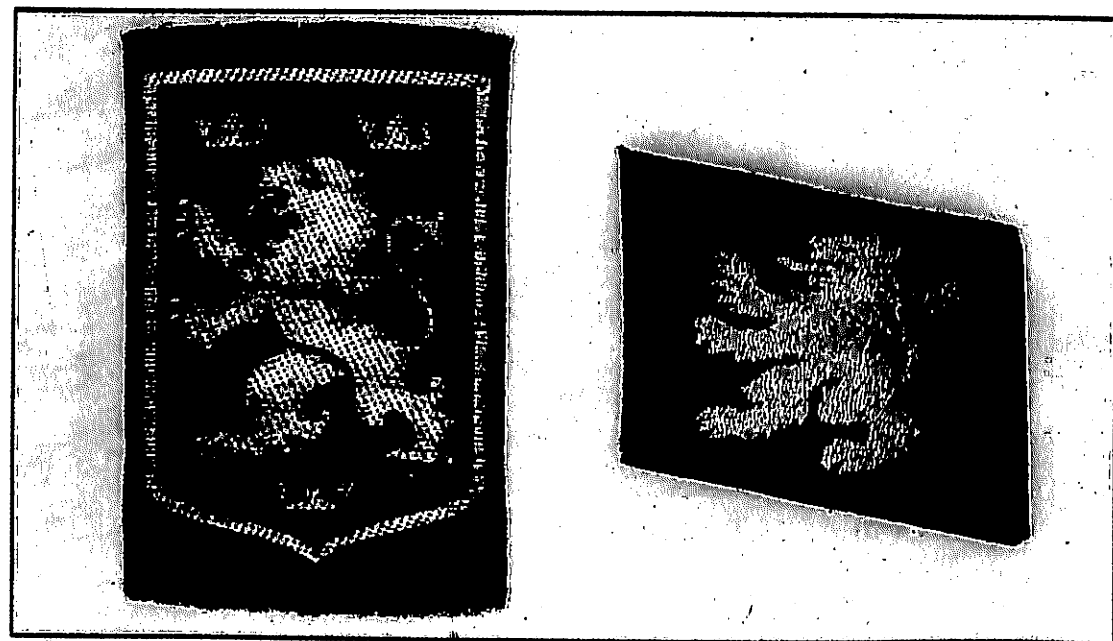
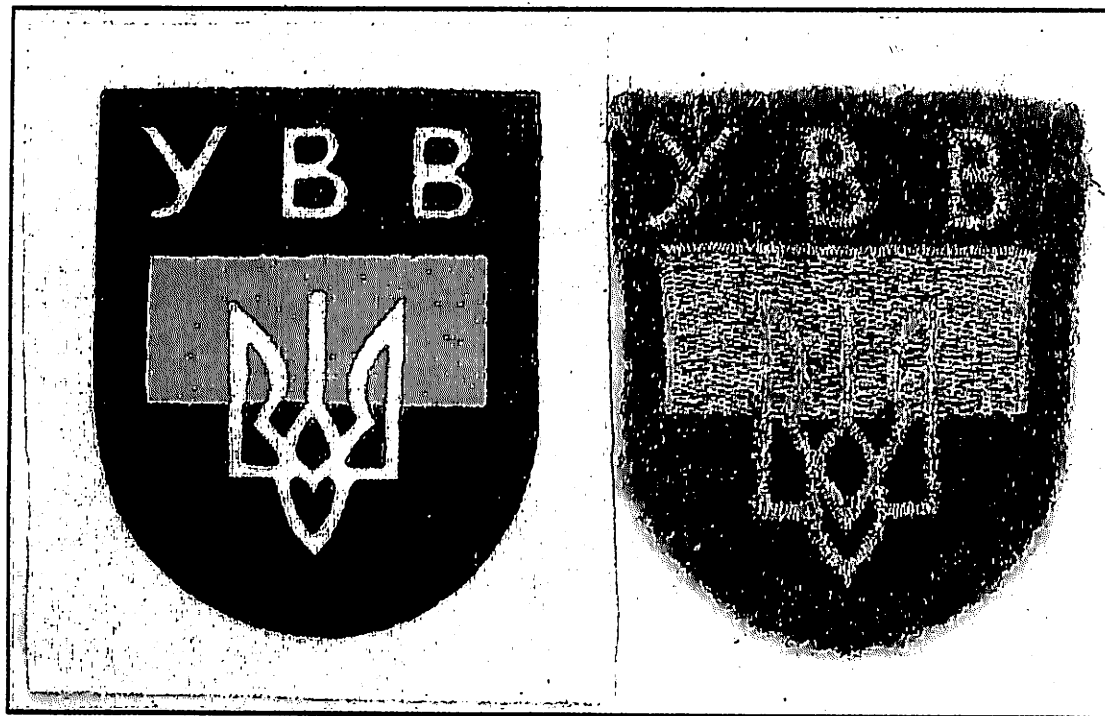
55. ВЕТЕРАНСЬКА ВІДЗНАКА СОЮЗУ БУВШИХ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ В КАНАДІ.

56. ВЕТЕРАНСЬКА ВІДЗНАКА ТОВАРИСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ У.П.А.

Є два випуски відзнаки: перша золота, друга позолочена.

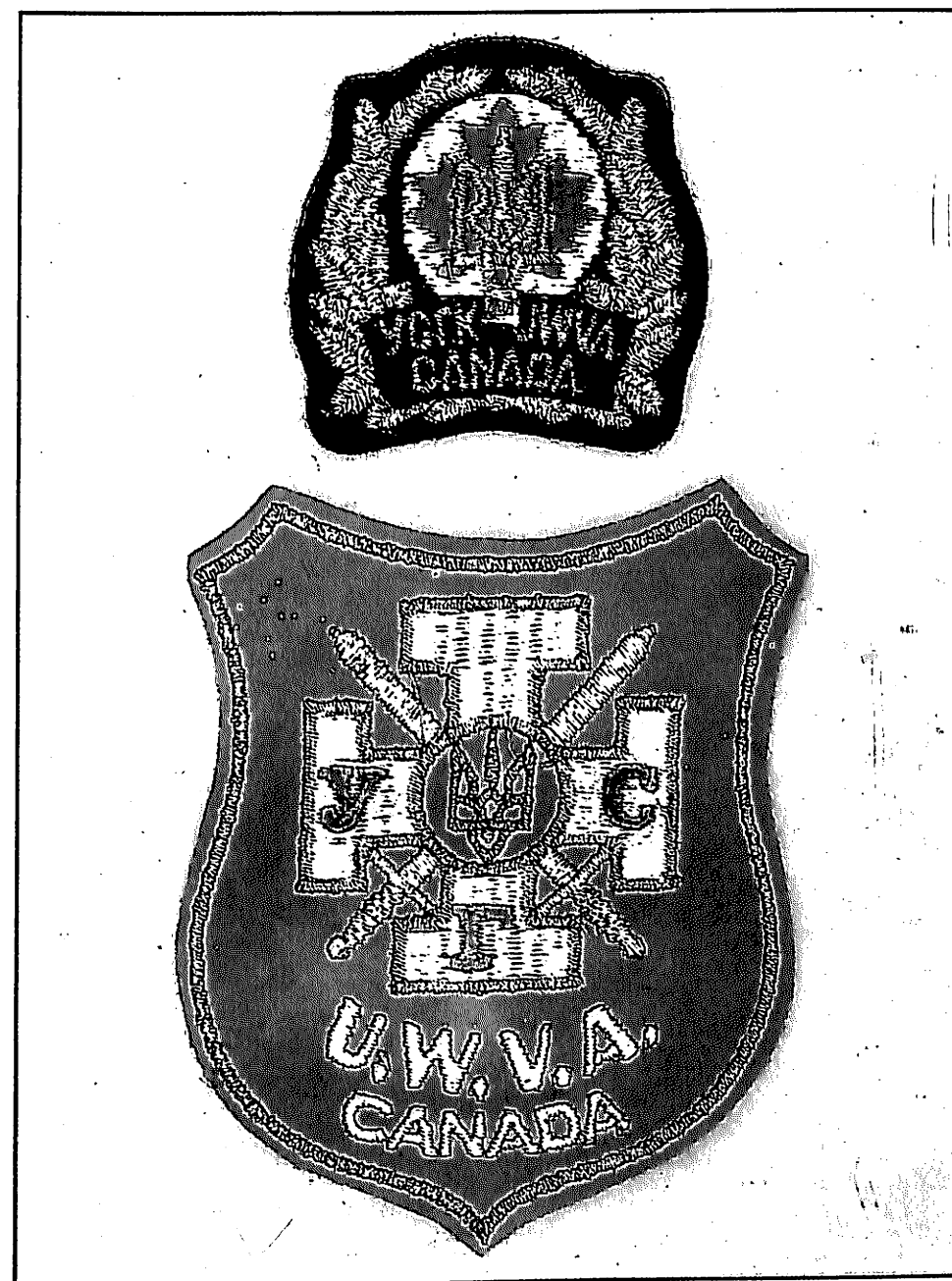
57. ВЕТЕРАНСЬКА ВІДЗНАКА ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ У.П.А.

Золота, випущена в С.Ш.А.

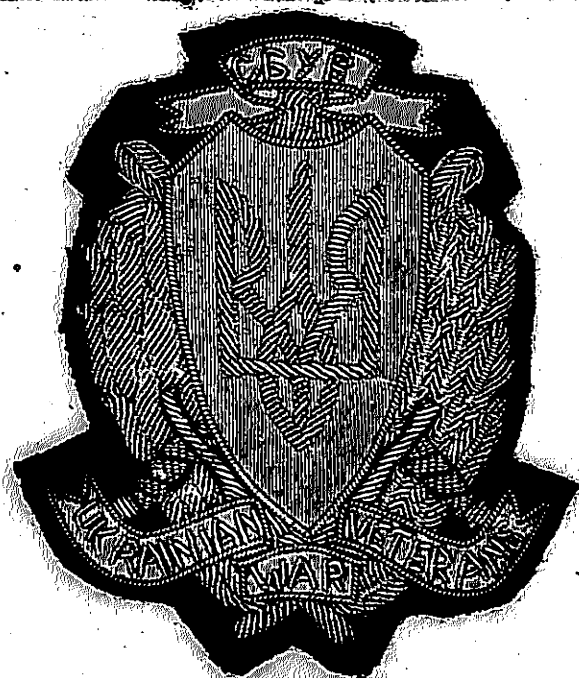
59. НАРАМЕННА ШОВКОВА НАШИВКА ТА ГАПТОВАНИЙ „ЛЕВ” НА КОВНІР – 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ „ГАЛИЧИНА”.

ГАПТОВАНІ НАШИВКИ УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

60. УКРАЇНСЬКА СТРІЛЕЦЬКА ГРОМАДА В КАНАДІ ЗАСНОВАНА 23.1.1928 РОКУ У ВІННІПЕЗІ.

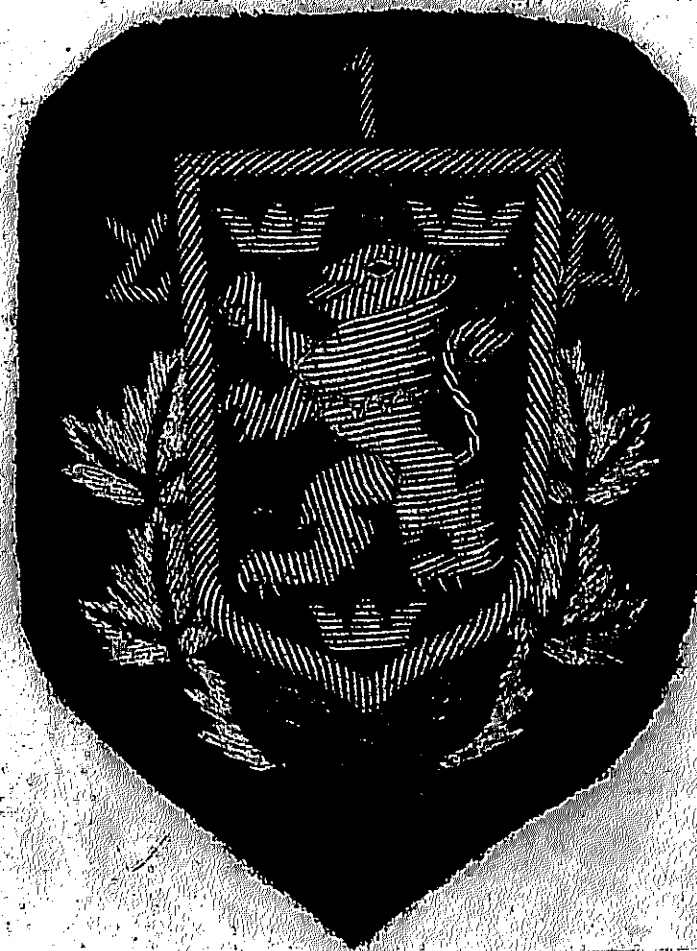
Емблема для беретів – золотий гапт на синьому тлі.
Нагрудна нашивка – золотий гапт на блакитному тлі.

**61. СОЮЗ БУВШИХ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ У КАНАДІ
ЗАСНОВАНИЙ 28.4.1937 РОКУ В МОНТРЕАЛІ.**

Нагрудна гаптована нашивка – золота, срібна і шовкова.
Шовкова нагрудна нашивка перевидана 1988 року.

Є також металеві відзнаки та гаптовані нашивки на берети.

**62. БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ.**

Емблема на шапку – золотий лев на синьому тлі.

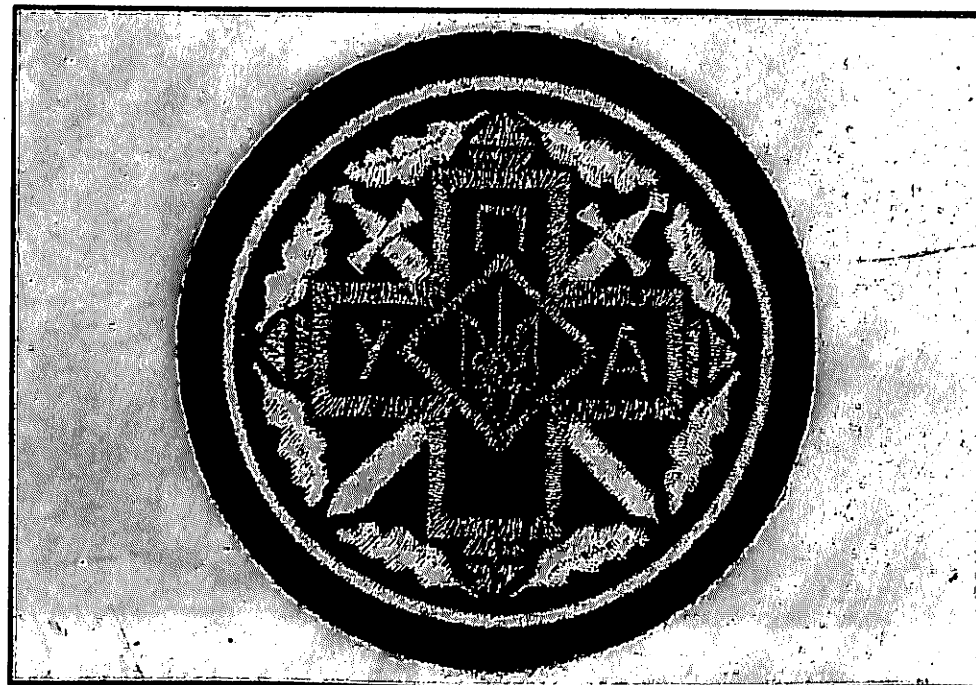
Нагрудна гаптована нашивка – золотий лев на блакитному
тлі з гроном червоної калини та зеленим листям.

63. ТОВАРИСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ.

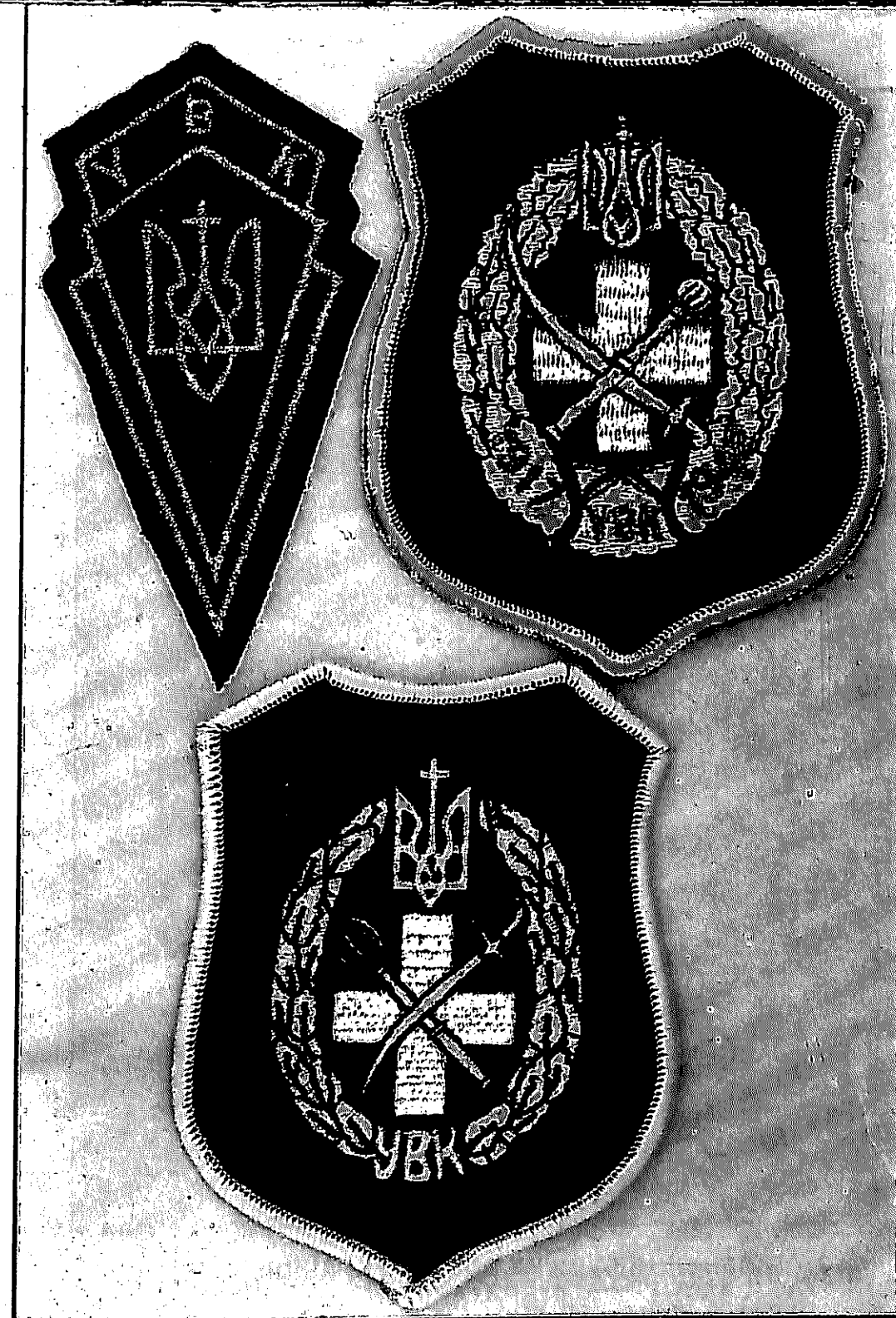
Нагрудна нашивка - золотий гапт на чорному тлі.

Гаптована нашивка на шапку розміром 40 мм x 40 мм.

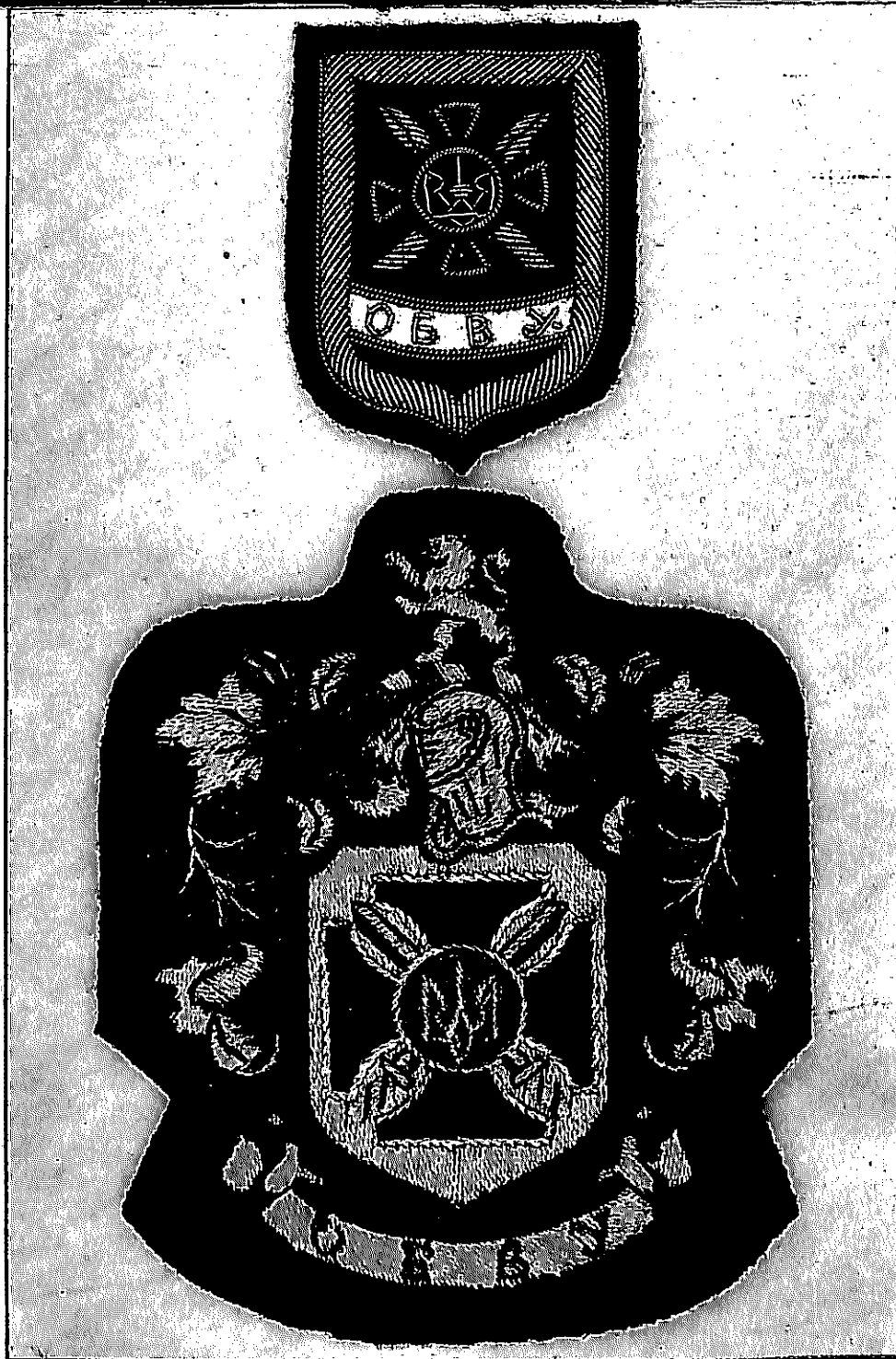
64. ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ.

Гаптовані нашивки першого випуску дещо відмінні від другого видання 1988 року в Торонто. Гаптована нашивка на шапку - діаметр 60 мм.

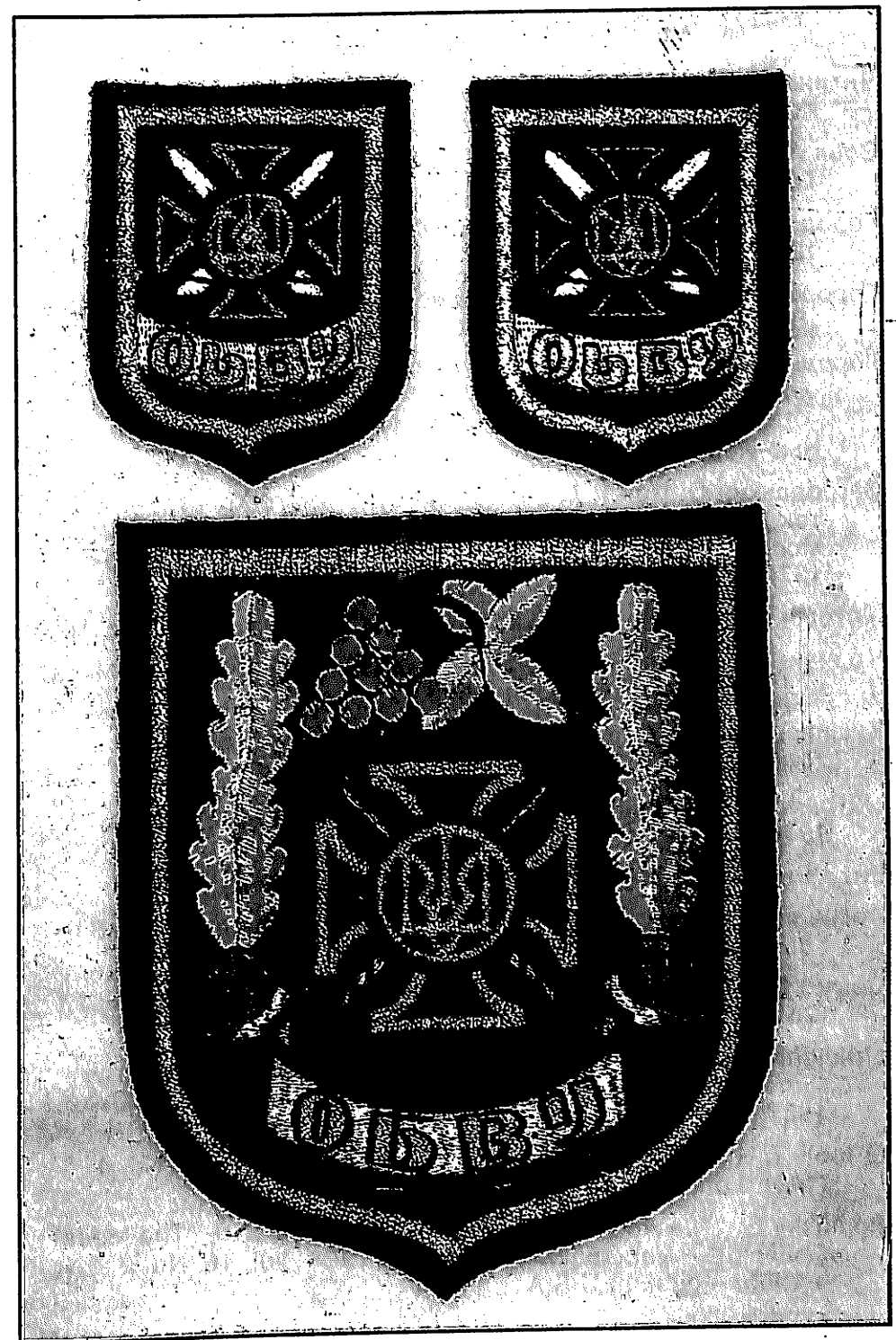
65. УКРАЇНСЬКЕ ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО.

Емблема для шапок видана 1988 року в Торонто.

66. ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ-УКРАЇНЦІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.

Емблема на шапку – з грубих золотих ниток – 1984 року.
Нагрудна гаптована нашивка – перший випуск 1959 року.

67. ОБ'ЄДНАННЯ БУВШИХ ВОЯКІВ-УКРАЇНЦІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.

Емблеми на кашкети – золоті, срібні й шовкові – 1984 року.
Нагрудна нашивка – золота, срібна й шовкова – 1983 року.

БІБЛІОГРАФІЯ ВАЖЛИВІШИХ СТАТТЕЙ

- Битинський М.: *Українські військові відзначення* – „Вісті Комбатанта”, ч. 1,2,3, Торонто – Нью-Йорк, 1968.
- Вовк А. (ген.): *Воєнний Хрест* – „Бюлетень СБУВ” ч. 2 (5), Торонто, 1959.
- Городиський О.: *Про медалі й військові відзначення* – „Вісті” – ч. 121, Мюнхен, 1966.
- Городиський О.: *У справі неукраїнських військових відзначень* – „Вільний Світ” ч. 32, Вінніпег, 1976.
- Городиський О.: *Статті на тему українських військових відзначень* – „Вісті Комбатанта” – ч. 2, 3, 6 – 1969, ч. 1 – 1971, ч. 5 – 1974, ч. 3, 4 – 1980, ч. 2 – 1984, ч. 1 – 1987, Торонто – Нью-Йорк.
- Загородський О. (ген.): *Лицарі Ордену Залізного Хреста*, – додаток до перевиданої книжки ген. В. Сальського „Українсько-Московська Війна 1920 року в документах” – Нью-Йорк, 1970.
- „Історія Українського Війська” – В-во І. Тиктора – Вінніпег, 1953.
- Корчак-Городиський О.: *Ордени, медалі й відзначення* – „Мета” ч. 11 (212), Філядельфія, 1983.
- Кущинський А.: *Три тисячі орденів і відзнак д-р Ю. Сас-Подлуського* – „Бюлетень СБУВ” ч. 18, Торонто, 1964.
- „Літопис УПА” – *Військові відзначення УПА* – том 1 – Торонто, 1976.
- Рада Відзнаки.: *„Корпус Січових Стрільців”* – Чикаго, 1969.
- Росенко В.: *Хрести, медалі, грамоти* – „Пам’ятна Книга СБУВ” – Гамільтон, 1987.
- Семмо О.: *Ще про ордени, медалі й відзначення* – „Мета” ч. 1 (251) та ч. 2 (252), Філядельфія, 1987.
- Littlejohn D.: *General Government: 2 Galicia and The Ukraine – "Foreign Legions of the Third Reich"*, Vol. 4, San Jose, Cal., 1987.
- O'Toole E.H.: *Ukrainian Awards – "Orders and Medals"* – No. 4 (149), London, 1975.
- Podlusky G.: *The Awards of the Ukraine – Articles.1-5 "The Medal Collector"* – Vol. 15, No. 5, 6, 7, 9 – 1964, Vol. 16, No. 2, 3, 4, 5 – 1965, – publ. in U.S.A.
- Purves A. A.: *Ukraine – "The medals, decorations & orders of the Great War 1914-1918"* – London, 1975.